Τὸ φύλλον δραχ. 2,50 καὶ διὰ τὸ Ἐξωτερικὸν 2½ πέννες.

ΗΛΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΔΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΕΦΗΒΟΥΣ ΚΑΙ ΝΕΑΝΙΔΑΣ

Συνιστώμενον ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας ὡς «τὸ κατ' ἐξοχὴν παιδικὸν περιοδικὸν σύγγραμμα, ἀληθεῖς παρασχὸν εἰς τὴν χώραν ὑπηρεσίας», καὶ ὑπὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως ὡς «ἀνάγνωσμα ἄριστον καὶ χρησιμώτατον εἰς τοὺς παῖδας».

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ: Ἐτησία δραχμὰς 100. Ἑξάμηνος δραχ. 55. Τρίμηνος δραχ. 30.

ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ: Αἰγύπτου γρόσια διατιμ. 50.— Ἀμερικῆς δολλάρια 4.— Ἀγγλίας καὶ ὅλων ἐν γένει τῶν ἄλλων Κρατῶν σελλίνια 10.

Ἑξάμηνοι καὶ Τρίμηνοι ἀναλόγως.

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΙΔΡΥΘΗ ΤΩΙ 1879

ΙΔΡΥΤΗΣ - ΕΚΔΟΤΗΣ - ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΝΙΚΟΛΑΟΣ Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΤΟΜΟΣ ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ

Ἀρχίζει τὴν 1ην Δεκεμβρίου, ἀλλ' αἱ συνδρομαὶ ἀρχίζουν τὴν 1ην οἱουδήποτε μηνός.

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Ὁδὸς Εὐριπίδου ἀριθ. 42, παρὰ τὸ Βαρβάκειον.

Περίοδος Β'.—Τόμος 37ος *Ἐν Ἀθήναις, 4 Ἰανουαρίου 1930* *Ἔτος 52ον.—Ἀριθ. 5*

ΕΥΤΥΧΙΣΜΕΝΟ ΤΟ 1930

ΤΑ ΛΟΥΛΟΥΔΙΑ ΤΩΝ ΑΛΠΕΩΝ

ΠΡΩΤΟΧΡΟΝΙΑΤΙΚΟ ΠΑΡΑΜΥΘΙ

Σ' ἕνα χωριὸ ποὺ εἶναι χτισμένο στὰ ριζοβούνια τῶν Ἄλπεων, κατοικοῦσ' ἕνας ξυλοκόπος ποὺ τὸν ἔλεγαν Μαλίνο. Εἶχε δυὸ παιδιά: ἕν' ἀγόρι καμμιὰ δεκαπενταριὰ χρονῶν, ποὺ τὸλεγαν Μαθιό, καὶ μιὰ κόρη δέκα χρονῶν, τὴ Μαριάννα. Ὁ γιὸς βοηθοῦσε τὸν πατέρα του, στὴ σκληρὴ δουλειά του, μὰ μ' ὅλους τοὺς κόπους καὶ τῶν δυνῶν, κέρδιζαν πολὺ λίγα κι' ἡ οἰκογένεια ζοῦσε στενόχωρα καὶ φτωχικά. Κι' ὄχι μόνο αὐτό, ἀλλὰ κι' ἡ μητέρα ἦταν ἄρρωστη ἀπὸ καιρὸ καὶ δὲν μποροῦσε νὰ σηκωθῇ ἀπὸ τὸ κρεβάτι.

Ὁ Μαθιὸς ἔβλεπε τοὺς συνομήλικούς του νὰ εἶναι καλοντυμένοι καὶ νὰ καλοπερνοῦν, κι' ὅλο καταριόταν τὴν τύχη ποὺ τοὺς εἶχε ρίξει στὴ φτώχεια.

—Ἤθελα νὰ συναντήσω καμμιὰ νεράϊδα, ἔλεγε στὴ μητέρα του, καὶ νὰ γίνω μονομιᾶς πλούσιος μ' ἕνα χτύπημα τοῦ μαγικοῦ ραβδιοῦ της!

—Ἡ ἀληθινὴ νεράϊδα, ποὺ μπορεῖ νὰ φέρει τὴν εὐτυχία, ἀπαντοῦσε ἡ μητέρα, εἶναι ἡ δουλειά. Δὲν πλουτίζει κανεῖς πάντα μὲ τὴ δουλειά, ἀλλὰ τουλάχιστο δὲν πεθαίνει ποτὲ τῆς πείνας.

—Ναί! μουρμούριζε ὁ Μαθιός ξέρω ἄλλους ποὺ δὲ δουλεύουν διόλου κι' ἔχουν ὅλα τὰ καλά.

Ἡ γλυκειὰ κι' ὑπομονετικὴ Μαριάννα πολεμοῦσε τοῦ κάκου νὰ παρηγορήσει τὸν ἀδερφό της.

Σίμωναν οἱ γιορτὲς καὶ τὸ χιόνι εἶχε πέσει ἄφθονο στὸ δάσος. Οἱ φτωχοὶ ξυλοκόποι δὲ μποροῦσαν πιὰ νὰ πᾶνε κεῖ γιὰ ξύλα.

—Πρέπει νὰ βρῶ λεφτά, εἶπε ὁ Μαθιός, γιὰ νὰ γλεντήσουμε καὶ μεῖς τὶς γιορτές, ὅπως θὰ κάνουν κι' οἱ διπλανοί μας. Εἶδα τὶς ἑτοιμασίες τους.

—Ποῦ θὰ τὰ βρῇς! εἶπε ἡ Μαριάννα. Ἂς κάνουμε τὸ σταυρό μας νὰ φέρει ὁ καινούργιος χρόνος τὴν ὑγειὰ στὴ μητέρα μας κι' αὐτὸ θὰ εἶναι ἀρκετὴ εὐτυχία.

—Ὄχι, ὄχι, ἔχω στὸ νοῦ μου ἕνα σχέδιο. Ἕνας γέρος ξυλοκόπος μοῦ ἔχει πεῖ, ὅτι κάτω ἀπὸ τὸ Βράχο τῆς Κυρᾶς, ποὺ τὸν ἔχω ἰδεῖ πολλὲς φορὲς μέσα στὸ δάσος, ὑπάρχει μιὰ σπηλιά, ὅπου κάμποσοι νάνοι φυλᾶνε ἕνα μεγάλο θησαυρὸ ἀπὸ χρυσάφι καὶ διαμάντια.

«—Ποῦ πᾶς, μικρὴ Μαριάννα;»
(Σελ. 46, στ. α'.)

—Καὶ τὰ πιστεύεις αὐτὰ τὰ παραμύθια;

—Στὴν ἀρχὴ δὲν τὰ πίστευα, ἀλλὰ ὁ γέρος μοῦ εἶπε πὼς εἶδε τοὺς νάνους μὲ τὰ μάτια του. Ἔλαμπε λέει ἡ σπηλιά τους ἀπὸ τὰ ρουμπίνια καὶ τὰ μπριλλάντια.

—Τότε θὰ εἶναι ἐπίφοβο νὰ σιμώσει κανείς, γιατὶ θὰ τὸν φυλᾶνε καλὰ τὸ θησαυρό τους.

—Μόνο μιὰ φορὰ τὸ χρόνο μπορεῖ κανεὶς νὰ μπεῖ στὴ σπηλιά τους: τὴν παραμονὴ τῆς πρωτοχρονιᾶς. Τὴ νύχτα φεύγουν ὅλοι καὶ πηγαίνουν ἀλλοῦ, ποιὸς ξέρει ποῦ, καὶ γυρίζουν μόλις φέξει ὁ καινούργιος χρόνος. Νὰ μιὰ εὐκαιρία, νὰ τρυπώσω κρυφὰ μέσα στὴ σπηλιά, νὰ μαζέψω ὅσο χρυσάφι μπορέσω καὶ νὰ γυρίσω πίσω σπίτι μας.

—Κακόμοιρε, ἄσε αὐτὰ τὰ σχέδια, γιατὶ θὰ πάθεις κανένα κακό. Καλύτερα κάθησε νὰ κάνεις συντροφιὰ στοὺς γονεῖς μας, γιατὶ ἐγὼ θὰ πάω νὰ μαζέψω ἐντελβάϊς. Λένε πὼς τὴν παραμονὴ τῆς πρωτοχρονιᾶς, τὰ λουλούδια αὐτὰ τῶν Ἄλπεων γίνονται ἄστρα, κι' ὅποιος τὰ μαζέψει, μπορεῖ νὰ κάμει καλὰ μ' αὐτὰ ὅποιον ἄρρωστο θέλει. Θὰ μαζέψω καὶ γώ, γιὰ νὰ τὰ δώσω στὴ μητέρα νὰ γίνῃ καλά. Κάθησε λοιπὸν στὸ σπίτι μας καὶ φυλάξου, γιατὶ λένε πὼς οἱ νάνοι εἶναι κακοὶ κι' ἐκδικοῦνται.

Ὁ Μαθιός, βλέποντας πὼς ἡ ἀδερφή του φοβόταν, δὲν ἀπάντησε μιλιά.

***

Μετὰ τὸ φαγητό, εἶπε πὼς θὰ πήγαινε νὰ μαζέψει ξύλα κι' ἔφυγε γιὰ τὸ δάσος. Τράβηξε κατὰ τὸ Βράχο τῆς Κυρᾶς, ἀποφασισμένος νὰ κρυφτεῖ καὶ νὰ περιμένει νὰ φύγουν οἱ νάνοι γιὰ νὰ πάρει τὸ θησαυρό.

Ἡ Μαριάννα πῆρε τὴν πλαγιὰ γιὰ νὰ βρεῖ τὰ σπάνια λουλούδια. Τὸ χιόνι ἔφτανε ὡς τὰ γόνατά της κι' ὁ ἀέρας ἤ-

ταν παγωμένος. Μὰ ἡ μικρούλα προχωροῦσε μὲ θάρρος.

— Ποῦ πᾶς, μικρὴ Μαριάννα; ρώτησε ἕνα κοράκι ἀπἐνα ἔλατο.

— Πηγαίνω νὰ μαζέψω λουλουδένια ἄστρα, γιὰ νὰ γιάνει ἡ μαννούλα μου.

«Ἡ Μαριάννα ἄγγιξε τὸ βράχο μὲ τὰ λουλούδια της...»
(Σελ. 60, στ. β'.)

— Ψάξε στὸ χιόνι καὶ θὰ βρεῖς.

— Εὐχαριστῶ, καλό μου κοράκι, ὁ Θεὸς μαζί σου.

Ἔσκυψε καὶ βρῆκε ἕνα ἄσπρο λουλουδάκι ποὖλαμπε σὰν ἄστρο.

— Ποῦ πᾶς, μικρὴ Μαριάννα; ρώτησε μιὰ ἀλεποὺ ποὺ περνοῦσε κάτω ἀπὸ τὰ κλαδιά.

— Πηγαίνω γιὰ νὰ βρῶ λουλουδένια ἄστρα, γιὰ νὰ κάμω καλὰ τὴ μαννούλα μου.

— Σκύψε καὶ σκάλισε τὸ χιόνι καὶ θὰ βρεῖς.

— Εὐχαριστῶ, καλὴ ἀλεπού, ὁ Θεὸς νὰ σὲ φυλᾶ.

Σκάλισε τὸ χιόνι καὶ βρῆκε μιὰ τούφφα ἄσπρα λουλούδια ποὺ λαμποκοποῦσαν σὰν ἄστρα.

Ἔτσι μάζεψε κάμποσα ἐντελῶς καὶ σκέφθηκε νὰ γυρίσει πιὰ πίσω.

Σ' ἕνα μονοπάτι, εἶδε μπροστά της ἕνα μεγάλο βράχο κι' ἀπὸ κάτω μιὰ μαύρη σπηλιά. Κάτι μικρὰ ἀνθρωπάκια ἔβγαιναν ἀπὸ μέσα καὶ σκορπίζονταν τρέχοντας στὸ δάσος. Κατάλαβε τότε πὼς ἡ τύχη τὴν εἶχε φέρει μπροστὰ στὸ μαγεμένο Βράχο τῆς Κυρᾶς.

— Ποῦ πᾶς, μικρὴ Μαριάννα; τὴ ρώτησ' ἕνας νάνος.

— Μάζεψα λουλουδα γιὰ νὰ γιάνει ἡ μαννούλα μου καὶ τῶρα γυρίζω πίσω.

— Μπράβο, εἶσαι καλὸ παιδί. Δὲν εἶσαι σὰν αὐτὸ τὸ παλιόπαιδο, ποὺ παραφύλαγε νὰ μπεῖ στὴ σπηλιά μας νὰ μᾶς κλέψει. Ἀλλὰ τὸν πιάσαμε καὶ τὸν ἔχουμε μέσα. Ὅταν γυρίσουμε, θὰ τιμωρηθεῖ ὅπως τοῦ ἀξίζει.

Ἡ μικρούλα κατάλαβε πῶς θὰ ἦταν ὁ ἀδερφός της, καὶ χωρὶς νὰ πεῖ τίποτα, κρύφτηκε πίσω ἀπὸ τὰ δέντρα.

Ὅταν χάθηκε κι' ὁ τελευταῖος νάνος μέσα στὰ βάθη τοῦ δάσους, πλησίασε ἡ μικρὴ στὴ σπηλιά, ποὺ τὴν ἔφραζε ὁ μεγάλος βράχος. Ἀδύνατο νὰ μπεῖ.

— Μαθιέ, φώναξε, ποῦ εἶσαι;

—Σὺ εἶσαι, Μαριαννούλα; ἀκούστηκε ἡ φωνὴ τοῦ Μαθιοῦ. Μ' ἔκλεισαν ἐδῶ μέσα κι' εἶναι ἀδύνατο νὰ κυλήσω τὸ βράχο καὶ νὰ βγῶ.

— Δυστυχισμένε, γιατὶ δὲ μ' ἄκουγες; Τῶρα τί μπορῶ νὰ σοῦ κάμω ἐγώ;

— Ἄγγιξε τὸ βράχο μὲ τὰ μαγεμένα λούλουδα ποὺ κρατεῖς! ἀκούστηκε μιὰ ἄγνωστη φωνὴ ἀπὸ μέσα.

Ἡ Μαριάννα ἄγγιξε τὸ βράχο μὲ τὰ λουλούδια της κι' εὐθὺς ἐκύλησε καὶ φάνηκε ὁ Μαθιὸς χλωμὸς ἀπὸ τὸ φόβο του.

— Καλή μου ἀδελφούλα, σοῦσωσες τὴ ζωή μου! Ἂς φύγουμε γρήγορα, μὴ μᾶς πιάσουν τὰ μοχθηρὰ πλάσματα.

Γύρισαν τρεχάλα στὸ σπίτι κι' ἡ Μαριάννα ἔδωσε στὴ μητέρα νὰ μυριστεῖ τὰ μαγεμένα λουλούδια.

— Μικρὴ Μαριάννα, ἀκούστηκε τότε ἡ ἴδια φωνὴ ποὺ τῆς εἶχε μιλήσει στὸ βράχο. Εἶμαι ἡ νεράϊδα τοῦ δάσους. Εἶσαι καλὸ κορίτσι κι' ἡ μητέρα σου θὰ γίνει καλὰ καὶ θὰ σηκωθεῖ. Γιὰ χατήρι σου συγχωρῶ καὶ τὸν ἀδερφό σου, ποὺ θέλησε νὰ πάρει τὰ ξένα πλούτη... Νᾶσαι πάντα ἔτσι καλή, Μαριάννα καὶ σύ, Μαθιέ, νὰ δουλεύεις πάντα μὲ ὑπομονή: Ἔτσι θᾶσαι πάντα εὐτυχισμένοι, γιατὶ ἡ ἐργασία κι' ἡ ἀρετὴ εἶναι ἡ ἀληθινὴ εὐτυχία.

ΦΩΚΙΩΝ ΘΑΛΕΡΟΣ

ΡΗΤΑ

83.

Εὐλογημένη νᾶσαι, Ἐργασία,
Ποὺ τὸ κορμί μας ἂν τὸ κουράζης,
Τὴν τιμιά σου περιουσία
Σ' ὅποιον δουλεύει δίκια μοιράζεις.
Ἡ κούρασή σου διώχνει τὸ φθόνο,
Τὶς κακὲς σκέψεις ἐξανεμίζει,
Καὶ κάθε λύπη, κάθε μάς πόνο
Τὸν νανουρίζει καὶ τὸν κοιμίζει.

CHEF

ΦΕΟΝΤΟΡ ΝΤΟΣΤΟΓΙΕΦΣΚΗ

ΕΝΑ ΦΤΩΧΟΠΑΙΔΟ ΣΤΟ ΔΕΝΤΡΟ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ

Εἶχε ἔρθει μαζὶ μὲ τὴν ἄρρωστη μητέρα του στὴν ἀπέραντη, τὴν πνιγμένη πόλη, γιὰ νὰ πάνε σ' ἕνα γιατρό. Ἔμειναν σ' ἕνα χάνι φτωχικό. Μὰ ἡ μητέρα εἶχε πεθάνει πιὰ ἀπὸ τὶς στερήσεις καὶ τὸ κρύο, καὶ κοιτόταν ξαπλωμένη στὴν παλιά, κουρελιασμένη ψάθα. Τὸ πρωὶ ποὺ ξύπνησε, ὁ μικρὸς τὴν εἶχε βρεῖ ἀκίνητη, παγωμένη. Ὁλόκληρη τὴν ἡμέρα ἔμεινε δίπλα της, περιμένοντας νὰ τὴν δῆ νἀνοίγη τὰ μάτια, νὰ τοῦ μιλήση, νὰ τοῦ δώση λίγο ψωμί. Ἄδικα ὅμως κι' ἀποροῦσε ποὺ ἔνιωθε τὸ πρόσωπό της κρύο σὰν τὸν τοῖχο. Θὰ κρυώνει πολύ,—σκέφθηκε.

Σηκώθηκε κι' ἄρχισε νὰ ψάχνη μέσα στὸ σακούλι τους, μὲ τὴν ἐλπίδα νὰ βρῆ κάποιο ξεροκόμματο. Μὰ γύρισε ἀπογοητευμένος. Τὸ σακούλι ἦταν ἀδειανὸ κι' αὐτὸς πεινοῦσε, πεινοῦσε πολὺ καὶ κρύωνε. Φύσησε μέσα στὶς φούχτες του γιὰ νὰ ζεστάνη μὲ τὸν ἀτμὸ ποὺ ἔβγαζε ἀπ' τὸ στόμα τὰ παγωμένα του δάχτυλα.

Ἦταν παραμονὴ Χριστουγέννων, βράδυ. Τὸ σκοτάδι εἶχε πλακώσει, μὰ κανεὶς δὲν ἄναψε φῶς. Ἡ ξενοδόχα ἔλειπε πάντα, ἕνας ἐργάτης κοιμόταν ἀπὸ τὴ νύχτα ποὺ γύρισε μεθυσμένος. Μιὰ γριὰ ἦταν ξαπλωμένη σὲ μιὰν ἄλλη γωνιὰ καὶ τὸ παιδὶ φοβόταν νὰ τὴν πλησιάση. Ὑπέφερε ἀπὸ ρευματισμοὺς κι' οἱ πόνοι τὴν ἔκαναν νὰ μουγγρίζη. Ἤθελε νὰ βγῆ, ἀλλὰ ὁ μεγάλος σκύλος οὔρλιαζε τρομερὰ καὶ τὸ παιδὶ ζάρωνε φοβισμένο καθὼς τὸν ἄκουε.

Ἐπιτέλους ὁ σκύλος, νικημένος ἀπὸ τὴν πεῖνα, ἔφυγε ἀπὸ τὴν αὐλή. Τὸ παιδὶ πῆγε πάλι κοντὰ στὴ μητέρα του. Κι' ὅταν τὴν εἶδε ἀσάλευτη καὶ παγωμένη, πῆρε τὸ σκοῦφο του καὶ βγῆκε στὸ δρόμο. Στάθηκε σαστισμένος. Πρώτη φορὰ εἶδε τόσο μεγάλους δρόμους, φῶτα ἐκτυφλωτικά, ἄλογα, ἀμάξια, αὐτοκίνητα. Στὸ χωριό του οἱ νύχτες ἦταν κατασκότεινες καὶ τὰ σπίτια ξύλινα. Ἕνα φανάρι εἶχε κάθε δρόμος. Κι' αὐτὰ πάλι ἐρήμωναν μόλις ἄρχιζε νὰ νυχτώνει. Ψυχὴ στὸ δρόμο. Μονάχα σκυλιὰ —ἀμέτρητα σκυλιὰ — ποὺ ἀλυχτοῦσαν καὶ οὔρλιαζαν ὅλη τὴ νύχτα. Ἀλλὰ ἐκεῖ ἦταν ζεστὰ καὶ εἶχαν ψωμὶ μπόλικο. Ἀχ! ἂς ἔβρισκε κάτι νὰ φάη! Τὰ δάχτυλά του τὸν πονοῦσαν ἀπὸ τὸ κρύο. Ἕνας χωροφύλακας πέρασε δίπλα του. Ἔκαμε μερικὰ βήματα, γύρισε καὶ τὸν ξανακοίταξε. Γιατί; Τί κακὸ μποροῦσε νὰ κάμη ἕνα παιδὶ ἔξη-ἑφτὰ χρονῶν; Μόνο ποὺ ἦταν κουρελιάρικο καὶ πεινοῦσε, ἐνῶ αὐτοὶ ποὺ περνοῦσαν δίπλα του ἦταν καλοντυμένοι καὶ φαινόνταν χορτάτοι. Μὰ ἦταν δικό του τὸ λάθος;..

Τώρα, ἕνας ἄλλος δρόμος, γεμάτος ἀνθρώπους ποὺ πηγαινοερχόνταν βιαστικοί, ἁμάξια, σκυλιά, βοὴ καὶ φῶτα, φῶτα... Σ' ἕνα μέρος, σταμάτησε μπροστὰ σ' ἕνα παράθυρο. Μέσ' ἀπὸ τὸ παράθυρο, ἕνα μεγάλο δωμάτιο, καὶ στὸ δωμάτιο ἕνα πελώριο δέντρο ποὺ ἔφτανε ὡς τὸ ταβάνι. Ἕνα χριστουγεννιάτικο δέντρο, γεμάτο κεριά, χρυσόχαρτα καὶ ψεύτικα φροῦτα. Κι' ὁλόγυρα κρεμασμένα, κούκλες, ἀλογάκια, καραγκιόζηδες κι' ἕνα σωρὸ ἄλλα παιχνίδια. Μέσα στὴν κάμαρα πηγαινοερχόνταν παιδάκια ὄμορφα, καθαρά, ντυμένα στὶς ντανταῖλες καὶ τὰ βελούδα. Γελοῦσαν κι' ἔτρωγαν γλυκίσματα. Ἕνα ξανθὸ κοριτσάκι ἀγκάλιασε ἕνα ἀγοράκι κι' ἄρχισαν νὰ χορεύουν καθὼς ἔπαιζε ἡ μουσική. Μιὰ γλυκειὰ μουσικὴ ποὺ ἀκουγόταν ἔξω ἀπὸ τὸ τζάμι. Ἦταν τόσο ὄμορφα, ποὺ ὁ μικρὸς ἄρχισε νὰ γελᾶ. Μὰ τὰ δάχτυλα τῶν ποδιῶν του πονοῦσαν. Τὰ αἰσθανόταν ξυλιασμένα καὶ δὲ μποροῦσε νὰ τὰ λυγίση. Ξαφνικὰ ἄρχισε νὰ κλαίει κι' ἔφυγε μακριά. Μὰ ἕν' ἄλλο ὁλόφωτο παράθυρο τράβηξε πάλι τὴν προσοχή του. Κοίταξε μέσα. Τραπέζια πολλὰ στρωμένα, καὶ στὸ καθένα ἀπὸ ἕνα μικροσκοπικὸ δέντρο· καὶ γλυκίσματα—κάθε λογῆς γλύκισμα. Τέσσερις στολισμένες κοπέλες τριγύριζαν κι' ἔδιναν σ' ὅποιον ἐρχόταν. Κάθε λεπτὸ σχεδόν, ἡ πόρτα ἄνοιγε· ἄλλοι ἐρχόνταν, ἄλλοι ἔφευγαν. Μιὰ στιγμὴ μπῆκε μέσα καὶ τὸ φτωχόπαιδο. Ἀπόρησε γιατί εἶδε ὅλους ἐκεῖ μέσα νὰ χειρονομοῦν παράξενα. Ἕνα ἀπὸ τὰ κορίτσια πῆγε κοντά του, τοῦβαλε ἕνα ἀσημένιο νόμισμα στὸ χέρι καὶ τὸν ἔσπρωξε ἔξω ἀπαλά. Καθὼς ἔβγαινε, τὸ φράγκο κύλησε. Μὰ τὰ χέρια του ἦταν τόσο παγωμένα, ποὺ δὲ μπόρεσε νὰ τὸ πιάση. Ἄρχισε νὰ τρέχη σὰν τρελλό. Ἤθελε νὰ κλάψη, νὰ φωνάξη, μὰ φοβόταν, καὶ μονάχα ἔτρεχε χουχουλίζοντας τὶς φούχτες του γιὰ νὰ ζεσταθοῦν. Ἦταν τόσο λυπημένο, τὸ ἔρημο...

Μὰ ἔξαφνα στάθηκε. Θεέ μου! τί ἦταν πάλι αὐτὸ τὸ θαῦμα; Κόσμος πολὺς στέκεται μπροστὰ σὲ μιὰ πελώρια βιτρίνα. Μέσα, τρεῖς μεγάλες κούκλες, ὀμορφοντυμένες σὰ ζωντανὰ παιδιά. Ἕνας γέρος στέκεται κοντά τους μ' ἕνα βιολὶ στὸ χέρι, καὶ δίπλα του ἄλλοι δυὸ ποὺ παίζουν ἐπίσης βιολιά. Κοίταζαν ὁ ἕνας τὸν ἄλλον κουνώντας ρυθμικὰ τὸ κεφάλι καὶ σαλεύοντας τὰ χείλη. Μὰ ἡ φωνή τους δὲν ἀκούγεται. Στὴν ἀρχὴ νόμισε πὼς ἦταν ἀληθινοὶ ἄνθρωποι. Κι' ὅταν βεβαιώθηκε πὼς ἦταν κούκλες, γέλασε δυνατά. Ποτὲ δὲν εἶχε δεῖ, κι' οὔτε φαντάστηκε πὼς θὰ ὑπῆρχαν ποτέ, τέτοιες κούκλες. Ἔπρεπε νὰ κλάψη, κι' ὅμως γελοῦσε·—ἦταν τόσο ἀλλόκοτες καὶ τόσο διασκεδαστικὲς οἱ κούκλες!..

(Τὸ τέλος στὸ ἐρχόμενο)

ΕΛΕΝΗ ΡΕΣ-ΖΑΦΕΙΡΟΠΟΥΛΟΥ

Η ΜΕΓΑΛΗ ΠΟΙΗΣΗ

ΑΠΟ ΤΟΝ "ΚΥΚΛΟ ΤΩΝ ΤΕΤΡΑΣΤΙΧΩΝ,,

Ο ΑΙΩΝΙΟΣ ΠΟΛΕΜΟΣ

Πόλεμος ὑπῆρξε, ὑπάρχει καὶ θὰ ὑπάρχη.
καθὼς ἦταν, εἶναι, θὰ εἶναι κεραυνός.
Ὅταν ἡ ὥρα του ἔρθη, πόντος, γῆ, οὐρανὸς
καρτεροῦν τὸ πρόσταγμά σας, πολεμάρχοι!

Η ΓΙΟΡΤΗ ΜΟΥ

Γενέθλια. Στὸ τραπέζι μου τὸ ἄδειο γυαλένιο βάζο
τοῦ κάκου τἄνθια καρτερεῖ. Γενάρης. Ἔξω οὐρλιάζει
καὶ ἡ μπόρα. Ἔτσι θὰ τὄδερναν βροχή, ἄνεμος, χαλάζι
τὸ σπίτι ὅταν γεννήθηκα. Καὶ μόνος μου ρεμβάζω.

ΚΩΣΤΗΣ ΠΑΛΑΜΑΣ

Ο ΒΑΣΙΛΙΑΣ ΤΗΣ ΕΡΗΜΟΥ

[ΑΝΑΓΝΩΣΜΑ ΓΙΑ ΠΟΛΥ ΜΙΚΡΑ ΠΑΙΔΙΑ]

Ε'.

Ἀλλὰ ὁ καλὸς βασιλιὰς δὲν φροντίζει μόνο γιὰ τὸ παλάτι του καὶ δὲν διασκεδάζει μόνο μὲ τὴν οἰκογένειά του. Φροντίζει καὶ γιὰ τὸ λαό του, διασκεδάζει καὶ μαζί του.

Ἔτσι κι' ὁ καλὸς βασιλιὰς Ὀσκὰρ ὁ ΙΘ' ἔκανε συχνὰ γιορτές, τελετές, πανηγύρια, χορούς, διασκεδάσεις γιὰ τοὺς ὑπηκόους του. Καὶ μιὰ ἀπὸ τὶς διασκεδάσεις αὐτὲς ἦταν καὶ τὸ Βασιλικὸ Ἱπποδρόμιο ποὺ μάζευε ὅλα τὰ ζῶα τοῦ μικροῦ βασίλειου.

Τὸ ἔλεγαν «Ἱπποδρόμιο», ἂν καὶ ἄλογα δὲν εἶχε. Εἶχε ὅμως ἕνα λαμπρὸ σκοινοβάτη καὶ γυμναστή, ποὺ τὸν ἔλεγαν Πιθὶκ-Μαϊμουδιὰν καὶ τὸν ὑποστη-

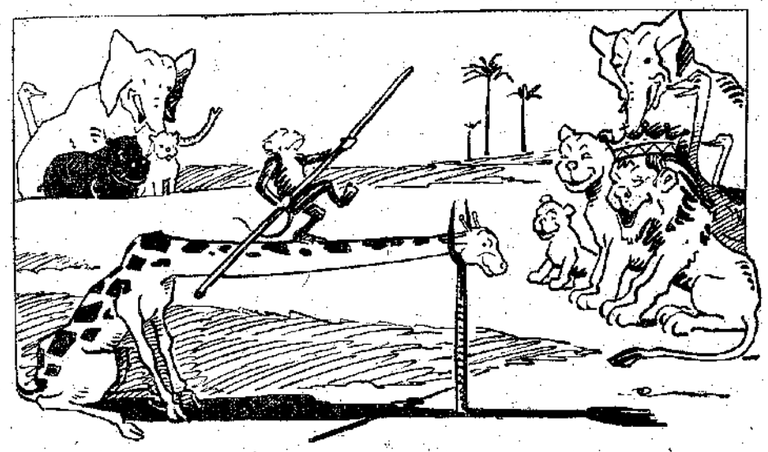

ριζε πολὺ ὁ βασιλιὰς καὶ τοῦ ἔκανε ὅλα τὰ ἔξοδα. Αὐτὸς εἶχε κι' ἄλλους βοηθοὺς κι' ἤξερε νὰ κάνη μαζί τους διάφορα παιχνίδια.

Μὲ μεγάλη πομπὴ πήγαινε στὸ Ἱπποδρόμιο τοῦ κ. Μαϊμουδιὰν ἡ βασιλικὴ οἰκογένεια: ὁ βασιλιὰς Ὀσκὰρ μὲ τὸ στέμμα του φορεμένο, ἡ βασίλισσα Γερτρούδη, ὁ διάδοχος Ἀλφόνσος. Καθόνταν μπροστὰ-μπροστά, κι' ἀπὸ πίσω τους στεκόνταν ὁ αὐλάρχης, οἱ ὑπασπιστές, οἱ ἀκόλουθοι. Ὁ βασιλιὰς ἔδινε τὸ σημεῖο κι' ἡ παράσταση ἄρχιζε.

Ἀνάμεσα στὰ παιχνίδια ποὺ ἔκανε ὁ κ. Μαϊμουδιὰν ἦταν κι' αὐτό: Περπατοῦσε καὶ χόρευε ἀπάνω στὸ λαιμὸ μιᾶς καμηλοπάρδαλης, ποὺ καθόταν χάμω καὶ στήριζε τὸ κεφάλι της σ' ἕνα παλρύκι διχαλωτὸ σὰν κράνα. Ἔτσι ὁ λαιμός της ἁπλωνόταν μακρὺς κι' ἴσιος σὰν σκοινί. Ἀ, τί γέλια ποὺ ἔκαναν οἱ βασιλεῖς κι' οἱ ἄλλοι θεατές! Μὰ δὲν ἦταν ἀστεῖο νὰ βλέπουν ἕναν Πιθὶκ-Μαϊμουδιὰν νὰ χορεύη τσάρλεστον ἀπάνω στὸ λαιμὸ μιᾶς καμηλοπάρδαλης; Τέτοιο θέαμα θὰ τὸ γουστάριζαν καὶ στὸ Παρίσι, καὶ στὸ Λονδῖνο, καὶ στὴν Ἀθήνα...

(Ἀκολουθεῖ)

Η ΚΥΡΑ-ΜΑΡΘΑ

ΔΕΚΑ ΧΡΟΝΙΑ ΟΡΦΑΝΗ

ΔΙΗΓΗΜΑ

— Δὲν σᾶς τἄλεγα ἐγὼ πὼς δὲν πρέπει ἡ Λίτσα νὰ μάθῃ τίποτα; Δὲν σᾶς τἄλεγα ἐγώ; εἶπε ἡ κυρὰ-Μαρὼ ἡ γειτόνισσα, κουνώντας τὸ κεφάλι της. Τώρα τρεχᾶτε νὰ τὴν πιάσετε. Ὅ,τι καὶ νὰ τῆς κάνετε, θὰ φύγῃ. Δὲν εἶναι παῖξε-γέλασε ἕνα τέτοιο πράμμα!..

Στὸ ἄκουσμα αὐτό, ἡ κ. Γαλαζίδου, ποὺ καθόταν στὸ παράθυρο, μὲ τὸ βλέμμα της ἀφιμένο ἐλεύθερο νὰ παρακολουθῇ τοὺς ἀριοὺς διαβάτες τοῦ δρόμου, πετάχτηκε μὲ μιᾶς ἐπάνω σὰ νὰ ξυπνοῦσε ἀπὸ ἕνα τρομαχτικὸ ἐφιάλτη.

— Τί μοῦ λές, κυρὰ-Μαρώ;

— Τί σοῦ λέω; Νά, πήγαινε στὸ σαλονάκι νὰ δῇς τὴ Λίτσα σου. Πήγαινε... Εἶναι κεῖ κι' ἡ ὑπηρέτριά σας, ἡ Βασιλική. Δὲν ξέρει κι' ἐκείνη τί νὰ τῆς πῇ, τί νὰ τῆς κάνῃ γιὰ νὰ τὴν παηγορήσῃ. Εἶναι νὰ τὸ λυπᾶται κανεὶς αὐτό τὸ κορίτσι. Κλαίει σὰ μωρουδάκι... Ἀμ' βέβαια δὲν εἶναι παῖξε-γέλασε.

— Καὶ δὲ μοῦ λὲς γιατὶ θέλει νὰ φύγῃ; Γιατί; Δὲν εἶμαι λοιπὸν ἐγὼ ἡ μαμμά της; Δὲν εἶναι κόρη μου; Ποῦ θέλει νὰ φύγῃ, ποῦ;

— Στὸ σπίτι τους! ποῦ ἀλλοῦ;

— Καὶ μ' ἀφίνει μόνη, μόνη, ὁλομόναχη... καὶ δὲ μὲ λογαριάζει πιὰ γιὰ τίποτα; ἐμένα, ἐμένα τὴ μαμμά της; Ἀφίνει τὴν εὐτυχία καὶ πάει νὰ ζήσῃ μέσα στὴ φτώχεια καὶ στὴν ἀθλιότητα; Τί λέτε!

Μιὰ μεγάλη θλίψη ἁπλώθηκε στὸ πρόσωπό της, ἐνῶ ἔλεγε αὐτά, κι' ἕνα δάκρυ γλύστρησε ἀπὸ τὶς κόχες τῶν θαμπωμένων ματιῶν της.

— Γιὰ τὸ φυλακισμένο ποιὸ, τὸ χρυσὸ κλουβί δὲν ἔχει καμμιὰ ἀξία...

— Μὰ τί λόγια εἶν' αὐτά, κυρὰ-Μαρώ; Τί λόγια εἶν' αὐτά; φώναξε νευριασμένη.

— Κι' ὅμως ἡ ζωὴ τῆς Λίτσας, ἀπὸ τὴ μέρα ἐκείνη ποὺ ἦρθε ὁ μπαμπάς της, εἶναι μαρτύριο, εἶναι σκλαβιά. Σκεφθῆτε το λιγάκι καὶ θὰ δῆτε...

— Μήτε νὰ σκεφθῶ μπορῶ, μήτε νὰ δῶ ἀπὸ τὴν ταραχή μου... Θέλω νὰ μιλήσω στὴ Λίτσα μου. Στὴ Λίτσα μου! (ξανάπε καὶ τόνισε τὸ μ ο υ παραπάνω). Δὲν ἤθελε οὔτε νὰ φανταστῇ πὼς δὲν εἶναι δική της. Κι' ὕστερα πρόσθεσε:

— Πᾶμε κάτω, πᾶμε!..

Καὶ βγῆκαν...

* * *

Ἡ αἰτία, ποὺ ἔκανε τὴ Λίτσα νὰ βρίσκεται μακριὰ ἀπ' τὸ σπιτάκι της, ἐξόριστη, εἶναι ἡ γνωστὴ σ' ὅλο τὸν κόσμο, ἡ φτώχεια ποὺ ματώνει τὶς ψυχές, ἡ φτώχεια ποὺ γεννᾶ τοὺς πόνους...

Ἦταν καὶ δὲν ἦταν τριῶν χρονῶν, ὅταν οἱ γονεῖς της, μὴ μπορώντας νὰ καλοθρέψουν τὰ ἑφτὰ ἐπίλοιπα παιδιά τους, ἀναγκάστηκαν νὰ τὴ δώσουν ψυχοπαίδα στὴν πλούσια οἰκογένεια Γαλαζίδου, ποὺ δὲν εἶχε παιδιά.

Ἡ κ. Γαλαζίδου ἔβρισκε ἀπὸ τότε τὴ ζωή της γλυκειά, γιατ' εἶχε νὰ φροντίζῃ γιὰ τὴν ἀνατροφὴ τῆς μικρούλας Λίτσας, τῆς «Λίτσας της» ὅπως τὴν ἔλεγε.

Ὁ καιρὸς περνοῦσε κι' ἡ σωματικὴ καὶ πνευματικὴ ἀνάπτυξη τῆς μικρῆς προχωροῦσε κανονικά. Πέρασαν ἔτσι δέκα χρόνια. Ἡ Λίτσα δὲν ἤξερε ποιοὶ ἦταν οἱ γονεῖς της, ποιὰ ἡ οἰκογένειά της. Κι' αὐτὸ τὴν βασάνιζε. Ὅταν ρωτοῦσε τὴν κ. Γαλαζίδου σχετικὰ μὲ τὴν καταγωγή της, ἐκείνη τὴν ἄρπαζε, τὴν ἔσφιγγε στὴν ἀγκαλιά της καὶ τῆς ἀπαντοῦσε πὼς ἦταν πραγματικὰ ἡ μαμμά της. Κι' ἡ φτωχὴ μικρούλα ζάρωνε μὴ τολμώντας νὰ ξεστομίσῃ λέξη.

Τὸ ἤξερε ὅμως, τὸ ἤξερε σίγουρα πὼς δὲν ἦταν παιδὶ τῆς κ. Γαλαζίδου. Ὅλη ἡ γειτονιὰ ἄλλωστε τὸ ἤξερε. Κι' ὅταν κάποτε, στὸ σχολειό, μάλωσε μὲ κάποια συμμαθήτριά της, ἄκουσε γιὰ προσβολὴ πὼς εἶναι «μιὰ ξένη, μιὰ ζητιάνα, ποὺ τὴ συμμάζεψαν ἀπὸ εὐσπλαχνία». Τίποτα ὅμως περισσότερο δὲν μποροῦσε νὰ μάθῃ, ὅσο κι' ἂν φρόντιζε, ὅσο κι' ἂν ρωτοῦσε. Μὰ καὶ ποιὸς νὰ τῆς τὸ πῇ;

Οἱ γονεῖς της ἔμεναν μακριὰ στὸ νησί, φτωχοὶ ψαράδες, καταδικασμένοι νὰ πονοῦν καὶ νὰ ὑποφέρουν σ' ὅλη τοὺς τὴ ζωή.

Ποτὲ ἴσως δὲ θὰ μάθαινε τίποτα, ἂν μιὰ καινούργια συμφορὰ δὲν ἐρχόταν νὰ ξεσπάσῃ στὴ βαρεμένη ἀπὸ τὴ δυστυχία πατρική της στέγη,—ὁ θάνατος τῆς μητέρας της.

Ὁ δυστυχισμένος ὁ μπαμπάς της, σὰν ἔρημος κι' ἀποδιωγμένος, ἤρθε νὰ χτυπήσῃ τὴν πόρτα τοῦ κουμπάρου του — λησμόνησα νὰ πῶ πὼς ὁ κ. Γαλαζίδης εἶχε βαφτίσει τὸ μικρότερό του παιδὶ τότε ποὺ πῆρε ψυχοπαίδα τὴ Λίτσα — γιὰ δεύτερη φορά.

Βρισκόταν πιὰ σὲ χάλια. Μὰ μ' ὅλη του τὴν πίκρα, μ' ὅλο του τὸν καϊμό, δὲ θἄθελε νὰ φανερωθῇ στὸ κορίτσι του, δὲ θἄθελε νὰ τὸ κάνῃ νὰ ὑποφέρῃ. Γιατί ἕνας ποὺ δοκίμασε πόσο βαρὺς εἶναι ὁ πόνος, δὲ θέλει ποτὲ νὰ κάνῃ τὸν ἄλλο νὰ πονέσῃ, καὶ μάλιστα ὅταν αὐτὸς ὁ ἄλλος εἶναι τὸ παιδί του. Ὁ φτωχὸς ψαρὰς θἄφευγε πίσω στὸ νησί του κι' ἡ ζωὴ τῆς Λίτσας θὰ ἐξακολουθοῦσε τὸ δρόμο της. Μὰ νά, ποὺ ἕνα ἐπεισόδιο, τυχαῖο, δίνει μιὰ διαφορετικὴ τροπὴ σ' ὅλη τὴν κατάσταση:

Ἡ δασκάλα ἦταν ἀδιάθετη ἐκεῖνο τὸ ἀπόγεμα καὶ τὰ κορίτσια, ἐπειδὴ δὲν θἄκαναν μάθημα, γύρισαν πίσω. Περνώντας ἡ Λίτσα ἀπ' τὸ διάδρομο, ἄκουσε μέσα στὸ σαλονάκι ὁμιλίες. Ἄθελα σχεδὸν σίμωσε κοντὰ στὴν πόρτα. Κι' ἄκουσε μιὰ βαρειὰ καὶ θλιμμένη φωνὴ ποὺ ἔλεγε:

— Ποῦ εἶναι λοιπὸν ἡ Λίτσα μου, τὸ παιδάκι μου, νὰ τὸ δῶ μοναχά;..

— Μὰ εἴπαμε, εἶναι στὸ σχολειό, εἶπε ἡ κ. Γαλαζίδου.

Δυὸ τρία λεπτὰ νεκρικῆς σιωπῆς πέρασαν, ποὺ δὲν τόλμησε νὰ τὴν ταράξῃ τίποτα, ἐκτὸς ἀπὸ ἕνα βαρὺ ἀναστεναγμό, ποὺ ἔβγαινε θαρρεῖς ἀπὸ τὸν Ἅδη.

—Ἄχ! παιδάκι μου, Λίτσα μου!..

Σ' αὐτὸ τὸ ἀναμεταξὺ ἡ καρδιὰ τῆς μικρούλας πήγαινε νὰ σπάσῃ. Μιὰ τρεμούλα τὴν ἔπιασε, μιὰ συγκίνηση μεγάλη, ἀβάσταχτη. Κι' ὅταν ἄκουσε τ' ὄνομά της, ὅρμησε μέσα στὸ σαλόνι, φωνάζοντας:

— Μπαμπά μου, χρυσέ μου μπαμπά!

Καὶ κρεμάστηκε, μέσα στὴ γενικὴ κατάπληξη, ἀπ' τὸ λαιμὸ ἑνὸς γέρου, ποὺ τὸ πρόσωπό του ἦταν σκεπασμένο ἀπὸ πυκνὰ κάτασπρα γένια. Τί ἔγινε πιὰ τότε οὔτε λέγεται, οὔτε γράφεται.

* * *

Ἦταν στὶς ἀρχὲς τοῦ Δεκέμβρη. Ὡστόσο τὸ ἀπόγεμα ἐκεῖνο ἦταν θερμὸ κι' ὁ ἀέρας ποὺ ἔμπαινε ἀπὸ τὸ παράθυρο, χαϊδεύοντας ἁπαλὰ τὰ ἄφθονα χρυσάνθεμα τοῦ κήπου, ἦταν χλιαρὸς κι' ἐλαφρὰ ἀρωματισμένος.

Σὰ μιὰ μεγάλη χτυπητὴ ἀντίθεση στὴν ὁμορφιὰ τῆς ἡλιόλουστης φύσης, μέσα στὸ σαλόνι, ἡ Λίτσα μας ἔκλαιγε ἀπαρηγόρητη. Καὶ κοντά της ἡ Βασιλική, ἡ ὑπηρέτρια, τὴ ρώτοῦσε κάθε τόσο γιατὶ κλαίει. Μὰ τὸ φτωχὸ κορίτσι δὲν ἔβγαζε μιλιά. Μονοχὰ ἔκλαιγε...

Ὅταν μιὰ φωνὴ τὴν ἔκαμε νὰ σηκώσῃ τὸ κεφάλι της γιὰ μιὰ στιγμή:

— Λίτσα, Λίτσα μου...

Ἡ φωνὴ τῆς μαμμᾶς της! Ἦταν ἀλήθεια ἡ μαμμά της; Ἡ μαμμά της εἶχε πεθάνει... Ἡ κ. Γαλαζίδου πλησίασε τὴ μικρούλα, κάθησε πλάϊ της, τὴν ἔσφιξε στὴν ἀγκαλιά της καὶ τὴ γέμισε χάδια καὶ φιλιά, ἐπαναλαμβάνοντα κάθε τόσο:

— Λίτσα, Λίτσα μου...

Ἡ μικρούλα ὅμως ἦταν ἀπαρηγόρητη.

—Ἔπαψες πιά, μικρούλα μου, νὰ μ' ἀγαπᾶς καὶ θὲς νὰ φύγῃς; τὴ ρώτησε μ' ἕνα τόνο παραπονιάρικο καὶ μὲ δάκρυα στὰ μάτια.

—Ὄχι, μαμμά... ὄχι... τραύλισε πνιγμένη μὲς τ' ἀναφυλλητά.

— Γιατί λοιπόν, χρυσό μου, θὲς νὰ φύγῃς; ἐδῶ δὲν καλοπερνᾶς; ποῦ ἀλλοῦ θὰ πᾶς νὰ βρῇς ὅπως ἔμαθες;.. Θὰ πεθάνῃς ἀπὸ τὴν κακοπέραση, ἀπὸ τὴν πεῖνα. Πές μου, τὸ θέλεις ἕνα τέτοιο πρᾶγμα;

— Θέλω στὸ σπίτι μας...

—Ὄχι, παιδάκι μου, ὄχι, χρυσό μου...

Μέσα στὸ κεφαλάκι τῆς Λίτσας στριφογύριζαν μὲ μιὰ ἰλιγγιώδη γρηγοράδα ὅλα ὅσ' ἄκουγε, ὅσα θυμόταν κι' ὅσα ἔβλεπε. Ὁ πατέρας της ἔφυγε πίσω στὸ

νησί. Τί γύρευε λοιπὸν ἐκείνη ἐδῶ; Μακριὰ ἀπὸ τὸ σπίτι της. τ' ἀδέρφια της, μακριὰ ἀπὸ τὸν τάφο τῆς μαμμᾶς της;

Νὰ καλοπερνᾶ αὐτὴ κι' οἱ ἄλλοι νὰ ὑποφέρουν; ὤ, αὐτὸ δὲν θὰ γινόταν ποτέ. Ἀπάντησε ὅπως καὶ πρωτύτερα:

— Θέλω στὸ σπίτι μας!..

Ἕνας κόμπος τὴν ἔσφιγγε στὸ λαρύγγι καὶ δὲν τὴν ἄφινε νὰ συνεχίσῃ. Ποταμὸς τὰ δάκρυα κατρακυλοῦσαν στὸ προσωπάκι της, ἐνῶ ἀπὸ πάνω ἡ μαμμά της, ποὺ θἄχανε πιὰ τὸ παιδί ποὺ τὸ μεγάλωνε δέκα χρόνια τώρα, ἔσκυψε σὰν ἕνα χλωμό, μαραμένο κρίνο, κι' ἔσμιξε τὰ δάκρυά της μὲ τῆς μικρῆς ὀρφανούλας, ψιθυρίζοντας:

— Μ' ἀφίνεις λοιπόν, Λίτσα μου, χρυσό μου;..

—Ὄχι... Ἀλλά... θέλω στὸ σπίτι μας...

Κι' ἐξακολούθησαν νὰ κλαῖνε κι' οἱ δυὸ μαζί.

ΓΙΑΝΝΗΣ ΚΟΥΝΤΟΥΡΗΣ

Η ΚΑΛΥΒΑ ΤΟΥ ΜΠΑΡΜΠΑ-ΤΟΜ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ὑπὸ HARRIET BEECHER-STOWE

— Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο —

Σεῖς ποὺ διαβάζετε αὐτὲς τὶς γραμμές, εἶστε παιδιὰ ἀκόμη καὶ δὲν ξέρετε καλὰ τί σημαίνουν αὐτὰ τὰ κλάματα. Μιὰ μητέρα ὅμως ἢ ἕνας πατέρας, ποὺ εἶδε τὸ παιδί του νὰ πεθαίνει μέσα στὰ χέρια του, αὐτοὶ θὰ καταλάβουν γιατί ὁ φτωχὸς αὐτὸς σκλάβος ἔκλαιγε ἔτσι δυνατὰ κι' ἀπαρηγόρητα σὰ μικρὸ παιδί. Τί ἄλλο ἦταν γι' αὐτόν; Χωριζόταν ἀπὸ τὴ γυναῖκά του, ἀπὸ τὰ παιδιά του. Τἄχανε ὅλα γιὰ πάντα, χωρὶς ἐλπίδα νὰ νὰ ξανασυναντήσῃ ποτέ. Θρηνοῦσε πολλοὺς θανάτους μαζί, ὁ δυστυχισμένος ὁ μπαρμπα-Τόμ...

— Πρὶν φύγω, κάτι θὰ σᾶς παρακαλέσω, εἶπε ἡ Ἐλίζα. Ἂν ἰδῆτε τὸν ἄντρα μου, πῆτε του ὅτι ἔφυγα καὶ θὰ προσπαθήσω νὰ φτάσω στὸν Καναδᾶ. Κι' ἂν δὲν μπορέσω νὰ τὸν ξαναδῶ ποτέ, (ἐδῶ τὰ μάτια της βούρκωσαν κι' ἕνα δάκρυ κύλησε στὰ μάγουλά της), πῆτε του ὅτι ἴσως νὰ συναντηθοῦμε στὴν ἄλλη ζωή... Κρατήστε τὸν Μπροῦνο νὰ μὴν ἔρθει μαζί μου.

Ἀποχαιρέτησε κλαίγοντας τοὺς καλοὺς ἀνθρώπους καί, σφίγγοντας τὸ φοβισμένο παιδάκι της στὴν ἀγκαλιά της, ἀπομακρύνθηκε βιαστικὰ μέσα στὴ νύχτα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ'

Ἀνακάλυψη

Ὕστερ' ἀπὸ τὴ μακριὰ συνομιλία τους, ὁ κύριος κι' ἡ κυρία Σέλμπυ, λυπημένοι, δὲν ἀποκοιμήθηκαν ἀμέσως. Γιαὐτό, τ' ἄλλο πρωΐ ξύπνησαν κάπως ἀργότερ' ἀπὸ τὸ συνηθισμένο.

Ἡ κυρία Σέλμπυ χτύπησε κάμποσες φορὲς τὸ κουδούνι, χωρὶς νὰ λάβει ἀπάντηση.

— Μὰ τί κάνει αὐτὴ ἡ Ἐλίζα τόσην ὥρα; ρώτησε. Δὲν ἀκούει;

Ὁ κ. Σέλμπυ στεκόταν μπροστὰ στὸν καθρέφτη του κι' ἀκόνιζε τὸ ξυράφι του. Ἕνας μαῦρος μπῆκε μέσα κι' ἔφερε νερὸ γιὰ ξύρισμα.

—Ἄντυ, εἶπε ἡ κυρία, χτύπησε τὴν πόρτα τῆς Ἐλίζας, νὰ τὴν ξυπνήσεις, καὶ πές της πὼς τὴ φώναξα τρεῖς φορές.

Ὁ Ἄντυ γύρισε σὲ λίγο μὲ τὰ μάτια γουρλωμένα ἀπὸ μιὰ μεγάλη ἔκπληξη.

— Κυρία! Τὰ συρτάρια τῆς Ἐλίζας εἶναι ὁλάνοιχτα καὶ τὰ πράγματά της πεταγμένα ἄνω κάτω. Φαίνεται πὼς θἄφυγε.

Ἡ ἀλήθεια πέρασε σὰν ἀστραπὴ στὰ μάτια τῶν δυὸ λευκῶν.

— Κάτι θὰ μυρίστηκε, εἶπε ὁ Σέλμπυ, καὶ τὄσκασε!

—Ἂς ἔχει δόξα ὁ Θεός! εἶπε ἡ κυρία Σέλμπυ, σὰν ἀνακουφισμένη. Τὸ περίμενα!

— Γυναίκα, εἶπε αὐστηρὰ ὁ Σέλμπυ, μὴ λὲς ἀπερίσκεπτα λόγια. Ξέρεις τί ἱστορίες μοῦ ἀνοίγει τώρα αὐτὴ ἡ δραπέτευση;.. Ὁ Χάλεϋ θὰ νομίσει πὼς ἐγὼ τὴν ἔβαλα νὰ φύγει, κι' αὐτὸ εἶναι σπουδαῖο, πολὺ σπουδαῖο γιὰ τὴν τιμή μου!

Βγῆκε βιαστικὰ ἀπὸ τὴν κάμαρά του καὶ σὲ λίγο ὅλοι οἱ σκλάβοι εἶχαν ἀναστατωθεῖ. Φωνές, τρεχάματα, σωστὸ πανδαιμόνιο. Τὸ μόνο πρόσωπο ποὺ μποροῦσε νὰ δώσει πληροφορίες, δηλαδὴ ἡ κυρὰ Χλόη, ἦταν ἀμίλητη καὶ πικραμένη, κι' ἐργαζόταν στὴν κουζίνα της σὰ νὰ μὴν ἔτρεχε τίποτα.

Σὲ λίγο, κάμποσα ἀραπάκια εἶχαν σκαρφαλώσει στὴ σκάλα τῆς βεράντας, σὰν κοράκια ποὺ προμηνοῦν κάτι κακό, καὶ περίμεναν νἀρθεῖ ὁ Χάλεϋ νὰ τοῦ ποῦν τὸ νέο.

— Θὰ σκάσει ἀπὸ τὸ κακό του, ἔλεγε ὁ Ἄντυ.

— Θἀρχίσει τὶς βλαστήμιες, ἔλεγε ὁ Ζάκ.

Μόλις παρουσιάστηκε ὁ Χάλεϋ μὲ τὶς μπότες του καὶ μὲ τὰ σπηρούνια του, ὅλοι τοῦ ἔδωσαν ἀπ' ὅλες τὶς μεριὲς τὴ δυσάρεστη εἴδηση. Ἄρχισε τότε τὶς βλαστήμιες καὶ τὶς φωνές, ἐνῶ τὰ μαῦρα διαβολάκια γελοῦσαν μὲ τὴν καρδιά τους.

—Νὰ σᾶς πιάσω, βρωμόπαιδα, νὰ σᾶς τσακίσω στὸ ξύλο! φώναξε ὁ Χάλεϋ καταφουρκισμένος.

— Πιάσε μας ἂν μπορεῖς! φώναξε μὲ αὐθάδεια ὁ Ἄντυ, ἕτοιμος νὰ τὸ σκάσει.

— Γιὰ πές μου, Σέλμπυ, φώναξε ὁ Χάλεϋ μπαίνοντας στὸ σπίτι σὰ νἄμπαινε σπίτι του· τί μοῦ λὲν αὐτὰ τὰ καταραμένα; ἔφυγε, ἀλήθεια, ἡ γυναίκα μὲ τὸ παιδί;

— Κύριε, ἀπάντησε ψύχραιμα ὁ Σέλμπυ, πρῶτα-πρῶτα σᾶς παρακαλῶ νὰ μοῦ μιλᾶτε σὰν ἕνας τζέντλεμαν. Ἄντυ, πάρε τὸ καπέλλο καὶ τὸ μαστίγιο τοῦ κυρίου. Καθήστε, κύριε Χάλεϋ. Δυστυχῶς, εἶμαι ὑποχρεωμένος νὰ σᾶς πῶ, ὅτι ἡ μητέρα τοῦ παιδιοῦ ὑποπτεύθηκε, φαίνεται, τὴν ἀλήθεια, πῆρε τὸ παιδί της κι' ἔφυγε.

— Καὶ γὼ εἶχα τὴν ἐλπίδα ὅτι θὰ τελείωνε τίμια αὐτὴ ἡ ὑπόθεση.

Ὁ Σέλμπυ τινάχτηκε ἀπάνω.

— Τί ἐννοεῖτε, κύριε!; φώναξε. Ἂν θέλετε νὰ προσβάλετε τὴν τιμή μου, ξέρετε ποιὰ ἀπάντηση εἶμ' ἕτοιμος νὰ σᾶς δώσω. Ἀναγνωρίζω ὡστόσο, ὅτι τὸ γεγονὸς αὐτὸ εἶναι δυσάρεστο. Βάζω στὴ διάθεσή σας τοὺς ἀνθρώπους μου ὅλους καὶ τὰ ζῶα μου, γιὰ νὰ ψάξετε ὅσο μπορεῖτε. Τί ἄλλο μπορῶ νὰ κάμω; Γιὰ τὴν ὥρα ὅμως, μὴ χαλᾶτε τὴν καρδιά σας κι' ἐλᾶτε νὰ πάρετε κάτι. Ὕστερα βλέπουμε τί θὰ κάμουμε...

* * *

Ποτὲ ἡ πτώση μιᾶς κυβέρνησης δὲν προξένησε τόση ταραχὴ σ' ἕνα λαό, ὅση προξένησε στοὺς μαύρους ἡ εἴδηση ὅτι ἔφευγε ὁ Τόμ. Ὅλοι μιλοῦσαν γι' αὐτὸ ἀπὸ τὸ πρωΐ κι' ἦταν λυπημένοι καὶ γεμᾶτοι ἀπὸ ἕναν ἀόριστο φόβο.

— Κακὸς ἄνεμος ἔπιασε καὶ φυσᾶ ἀπὸ δῶ! εἶπε ὁ Σαμουὴλ ὁ Μαῦρος, ποὺ τὸν ἔλεγαν ἔτσι γιατί ἦταν πιὸ μαῦρος ἀπ' ὅλα τὰ παιδιὰ τῆς Ἀφρικῆς. Σήμερα ὁ Τόμ, αὔριο ἕνας ἀπὸ μᾶς...

—Ἄκου δῶ, Σαμουήλ! τὸν ἔκοψε ὁ Ἄντυ. Ὁ κύριος λέει νὰ σελλώσουμε τὸ Μπίλ καὶ τὸν Τζέντρυ. Ὁ κ. Χάλεϋ θὰ φύγει σὲ λίγο, νὰ ψάξει γιὰ τὴν Ἐλίζα. Σὺ καὶ γὼ θὰ τὸν συνοδεύσουμε.

— Καλά, εἶπε ὁ Σάμ. Θὰ κάμω ὅ,τι μπορέσω.

— Νἄχεις στὸ νοῦ σου αὐτό: Ἂν καταφέρεις καὶ βρεῖς τὴν Ἐλίζα, ἡ κυρία δὲ θὰ σοῦ τὸ συχωρέσει ποτέ. Σήμερα τὸ πρωὶ τὴν ἄκουσα ποὺ εἶπε: «Δόξα νἄχει ὁ Θεός!» ὅταν ἔμαθε πὼς ἔφυγε ἡ Ἐλίζα. Ὁ κύριος θύμωσε καὶ τῆς λέει: «Τρελλάθηκες;»... Λοιπόν, κοίταξε νὰ μὴν τὴ βρεῖς. Καλύτερα τὰ εἴδαμε μὲ τὸ μέρος τῆς κυρίας, παρὰ τοῦ κυρίου.

Ὁ Σαμουὴλ ὁ Μαῦρος ἔξυσε μιὰ στιγμὴ τὸ κεφάλι του.

— Ποτὲ δὲν εἶναι σίγουρος κανείς, εἶπε. Κι' ἐγὼ θἄβαζα τὸ κεφάλι μοῦ πὼς ἡ κυρία δὲ θὰ ἡσυχάσει ὥς ποὺ νὰ βροῦμε τὴν Ἐλίζα!

— Μὰ δὲν καταλαβαίνεις, κουταράπη, πὼς ἡ κυρία δὲ θέλει νὰ πάρει ὁ Χάλεϋ τὸ παιδί; Αὐτὸ εἶν' ὅλο!

—Ἀ! ἔκαμε ὁ Σάμ, σὰ νὰ φωτίστηκε.

Ὕστερα ἔτρεξε στοὺς σταύλους καὶ γύρισε θριαμβευτικὰ μὲ τὸ Μπίλ καὶ τὸν

Τζέρρυ. Μόλις πλησίασε, τὸ ἄλογο τοῦ Χάλεῦ ἄρχισε νὰ χλιμντρᾶ καὶ νὰ πολεμᾶ νὰ σπάσει τὸ χαλινάρι του.

—Ὤ, ὤ, τώρα θὰ σὲ μερώσω ἐγώ! εἶπε ὁ Σάμ, καὶ τὸ πρόσωπό του ἔλαμψε ἀπὸ κάποια πονηρὴ σκέψη.

Ἔκοψε τότε ἕνα βαλανίδι ἀπὸ τὴν ὀξιὰ ποὺ σκίαζε κεῖνο τὸ μέρος, πλησίασε τ' ἄλογο, τὸ χάϊδεψε, τὸ καλόπιασε, καὶ κεῖ ποὺ ἔκανε πὼς τοῦ ταχτοποιοῦσε τὴ σέλλα, ἔχωσε τὸ βαλανίδι τῆς ὀξιᾶς ἀπὸ κάτω ἀπὸ τὴ σέλλα του. Ἔτσι τὸ παραμικρὸ βάρος θὰ ἐρέθιζε τρομερὰ τὸ ζῶο, χωρὶς ὡστόσο νὰ τὸ πληγώσει.

Τὴ στιγμὴ ἐκείνη, ἡ κυρία Σέλμπυ τὸν φώναξε ἀπὸ τὸ μπαλκόνι.

— Μὴ χασομερᾶς, Σάμ! τοῦ εἶπε. Κάμε γρήγορα νὰ βοηθήσεις τὸν κ. Χάλεῦ. Πρόσεξε ὅμως τὸν Τζέρρυ, γιατὶ ἦταν ἀδιάθετος τὴν περασμένη ἑβδομάδα. Μὴν τὸν κάνεις νὰ τρέχει πολύ.

Τὰ τελευταῖα αὐτὰ λόγια, ἡ κυρία Σέλμπυ τὰ τόνισε ἰδιαίτερα κι' ὁ μαῦρος κατάλαβε ἀμέσως.

—Ἔγνοια σας, κυρία, ξέρω! εἶπε.

Πλησίασε τότε τὸν Ἄντυ καὶ τοῦ εἶπε:

— Καμμιὰ φορά, ξέρεις, τ' ἄλογα, ἅμα τὰ καβαλλικεύεις, ἀρχίζουν καὶ χορεύουν. Μοῦ φαίνεται πὼς αὐτὸ θὰ κάνει καὶ τ' ἄλογο τοῦ κ. Χάλεῦ.

Μισόκλεισε τὸ μάτι κι' ὁ ἄλλος κατάλαβε ἀμέσως.

— Μπράβο! εἶπε, γελώντας σιγανά.

— Λοιπόν, ἅμα τὸ ἰδοῦμε νὰ χορεύει, θὰ τρέξουμε νὰ τὸ βοηθήσουμε καὶ θ' ἀφίσουμε τὰ δικά μας νὰ βοσκήσουν. Τρέξε πιάσ' τα ὅσ τερα!

Κι' οἱ δυὸ μαῦροι γέλασαν δείχνοντας τ' ἄσπρα τους δόντια.

Τὴ στιγμὴ αὐτὴ φάνηκε κι' ὁ Χάλεῦ μὲ διορθωμένο τὸ κέφι, ἴσως ἀπ' τὸν καλὸ καφὲ ποὺ εἶχε πιεῖ.

—Ἐμπρός παιδιά! φώναξε· μὴ χάνουμε οὔτε στιγμή!

— Οὔτε στιγμή, Μάσσα! εἶπε ὁ Σὰμ δίνοντάς του τὸ χαλινάρι τοῦ ἀλόγου.

Ἀλλὰ μόλις ὁ Χάλεῦ ἀκούμπησε στὴ σέλλα, τ' ἄλογο τινάχτηκε μὲ τόση ὁρμή, ὥστε ἔστειλε τὸν ἔμπορο νὰ κυλιστεῖ στὴ χλόη. Ὁ Σὰμ ἄφισε μιὰ φωνὴ κι' ὅρμησε νὰ πιάσει τ' ἄλογο, ἀλλ' ἐκεῖνο, ξαγριεμμένο πιά, ἔτρεξε μὲ καλπασμὸ πρὸς τὸ λειβάδι. Ὁ Μπίλ κι' ὁ Τζέρρυ τὸ ἀκολούθησαν (γιατὶ κι' ὁ Ἄντυ τὰ εἶχε ἀφίσει ἐλεύθερα τάχα γιὰ νὰ βοηθήσει κι' αὐτὸς) κι' οἱ δυὸ μαῦροι τότε ὅρμησαν πίσω τους γιὰ νὰ τὰ πιάσουν. Καινούργια ἀναστάτωση, φωνές, βρισιές, χαλασμὸς κόσμου.

«— Νὰ σᾶς πιάσω, βρωμόπαιδα, νὰ σᾶς τσακίσω στὸ ξύλο . . .» (Σελ. 53, στ. β'.)

Ὁ Χάλεῦ ἄφριζε ἀπὸ τὸ κακό του. Τοῦ κάκου ὁ Σέλμπυ φώναζε ἀπὸ τὸ παράθυρο κι' ἔδινε ὁδηγίες, ἐνῶ ἡ κυρία Σέλμπυ κοίταζε ἀπὸ τὸ μπαλκόνι καὶ χαμογελοῦσε, γιατὶ ὑποπτευόταν λιγάκι τὴν αἰτία ὅλου αὐτοῦ τοῦ ἀναστατώματος.

Ἐπιτέλους, κατὰ τὸ μεσημέρι, φάνηκε ὁ Σὰμ καβάλλα στὸν Τζέρρυ καὶ σέρνοντας ἀπὸ τὸ χαλινάρι τ' ἄλογο τοῦ Χάλεῦ.

— Τσπιασα! φώναξε θριαμβευτικά. Ἂν δὲν ἤμουν ἐγώ, μπορεῖ καὶ νἄταν σκοτωμένο. Ἐγὼ τσπιασα!

—Ἐσύ! ἔκαμε φουρκισμένος ὁ Χάλεῦ. Μοῦφαγες τρεῖς ὧρες μὲ τὶς βλακεῖες σου. Ἐμπρὸς τώρα, δρόμο κι' ὄχι ἄλλες ἀταξίες!

— Τί δρόμο, Μάσσα!· φώναξε πάλι ὁ Σαμουήλ. Ὡρισμένως θέλετε νὰ μᾶς ξεκάμετε καὶ μᾶς καὶ τ' ἄλογα. Θέλουν φαΐ, ξύσιμο κι' ἀνάπαυση. Δὲν βλέπετε τ' ἀλογό σας σὲ τί χάλι εἶναι; Ἄλλωστε, δὲν ὑπάρχει φόβος νὰ μᾶς ξεφύγει ἡ Ἐλίζα. Ἐκείνη μὲ τὰ πόδια, ἐμεῖς καβάλλα— ποῦ θὰ μᾶς πάει!..

Ἡ κυρία Σέλμπυ ἄκουσε αὐτὲς τὶς κουβέντες καὶ κατέβηκε. Ζήτησε συγγνώμη εὐγενικὰ ἀπὸ τὸ Χάλεῦ γιὰ τὸ δυσάρεστο ἐπεισόδιο, καὶ τὸν προσκάλεσε νὰ φάνε μαζί.

Ἐκεῖνος δίστασε λιγάκι, ἀλλὰ τέλος δέχτηκε τὴν τόσο εὐγενικὴ αὐτὴ πρόσκληση.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ'.

Ἡ ἀγωνία μιᾶς μητέρας

Ἀδύνατο νὰ φαντασθεῖ κανεὶς μητέρα πιὸ ἔρημη καὶ πιὸ δυστυχισμένη ἀπὸ τὴν Ἐλίζα, τὴ στιγμὴ ποὺ ἔφυγε ἀπὸ τὴν καλύβα τοῦ μπάρμπα-Τόμ.

Ἡ σκέψη τοῦ κινδύνου, ποὺ ἀπειλοῦσε τὸ παιδί της καθὼς καὶ τὸν ἄντρα της ἔσμιγε μὲ τὴ θλίψη ποὺ δοκίμαζε γιατὶ ἔφευγε ἀπὸ τὸ μόνο σπίτι ποὺ εἶχε ἀγαπήσει στὸν κόσμο, ἀπὸ τὰ μέρη ὅπου εἶχε μεγαλώσει κι' ὅπου εἶχε γνωρίσει τὴ χαρὰ κοντὰ σὲ καλοὺς κι' ἀγαπημένους κυρίους.

Μὰ δυνατότερο ἀπ' ὅλα αὐτὰ τὰ συναισθήματα ἦταν ἡ μητρικὴ στοργή, ποὺ τὴ μεγάλωνε τὸ πλησίασμα τοῦ κινδύνου. Ὁ Χάρρυ ἦταν ἀρκετὰ μεγάλος καὶ μποροῦσε νὰ περπατεῖ στὸ πλάϊ της. Μ' ἀπὸ τὴν πολλή της λαχτάρα, τὸν εἶχε πάρει στὴν ἀγκαλιά της καὶ τὸν ἔσφιγγε πάνω στὸ στῆθος της, καὶ μόνο ἡ σκέψη πὼς μποροῦσε νὰ τῆς πάρουν μακριά της αὐτὸ τ' ἀγαπημένο πλασματάκι, τὴν ἔκανε ν' ἀνατριχιάζει.

Ἠαφνιζόταν κι' ἡ ἴδια γιὰ τὴ δύναμή της, καὶ τὸ παιδάκι τῆς φαινόταν σὰν πουπουλο. Τὸ παγωμένο χῶμα ἔτριζε κάτω ἀπὸ τὰ πόδια της, ἀλλὰ ἡ ὑπεράνθρωπη δύναμη ποὺ τὴν ἔσπρωχνε, τῆς ἔδινε φτερά.

Ἂν τὶς γραμμὲς αὐτὲς τὶς διαβάζει καμμιὰ μητέρα, ἀ, πόσο βαθιὰ θὰ τὶς καταλάβει! Πῶς θὰ ἔκανε φτερὰ κι' αὐτή, ἂν ἤταν νὰ τῆς ἁρπάζουν τὸ Χάρρυ της καὶ νὰ τὸν παραδώσουν σ' ἕνα βάναυσο ἔμπορο! Πόσα χιλιόμετρα θὰ πέρναγε ὅλη τὴ νύχτα, μὲ τὸ παιδάκι κοιμισμένο στὴν ἀγκαλιά της, μὲ τὰ χεράκια του τυλιγμένα μ' ἐμπιστοσύνη γύρω στὸ λαιμό της!

Ἀληθινά, τὸ παιδάκι κοιμόταν. Στὴν ἀρχή, ὁ τρόμος τὸ κρατοῦσε ξυπνητό, ἀλλὰ ἡ μαννούλα του τσσφιγγε τόσο ζεστὰ στὴν ἀγκαλιά της καὶ τοῦλεγε τόσο παρήγορα καὶ γλυκὰ λόγια, ὥστε κεῖνο ἡσύχασε καὶ τῆς εἶπε:

— Μαμμά, νυστάζω. Νὰ κοιμηθῶ;

— Κοιμήσου, χρυσό μου.

– Δὲ θὰ μ' ἀφίσεις νὰ μὲ πάρουν;

—Ὄχι, χρυσό μου, ἐγὼ νὰ σ' ἀφίσω;

— Μαμμά, θὰ μὲ κρύψεις καλά, ἅμα ἔρθουν;

— Ναί, ναί, δὲ θὰ μᾶς βρεῖ κανένας...

Τὸ μικρὸ τότε ἄφισε τὸ κουρασμένο του κεφαλάκι πάνω στὸν ὦμο τῆς μητέρας του κι' ἀποκοιμήθηκε.

Τὰ σύγορα τοῦ χτήματος, τὸ περιβόλι, τὸ δάσος, ὅλα περνοῦσαν μπροστὰ στὰ μάτια τῆς μητέρας σὰν ἕνας στρόβιλος. Οἱ πρῶτες λάμψεις τῆς χαραυγῆς τὴν βρῆκαν στὸ μεγάλο δρόμο, κάμποσες λεῦγες μακριὰ ἀπὸ τὴν κατοικία τοῦ Σέλμπυ. Εἶχ' ἔρθει ἀρκετὲς φορὲς μαζὶ μὲ τὴν κυρία της στὸ χωριὸ Τ... κοντὰ στὸ Ὄχιο, κι' ἤξερε καλὰ τὸ δρόμο. Τὸ χωριὸ αὐτὸ καὶ τὸ ποτάμι ποὺ λογάριαζε νὰ περάσει, ἦταν τὰ τελευταῖα σημεῖα π ὺ εἶχε στὸ σχέδιό της. Παραπέρα δὲν ἤξερε τίποτα. Ὁ Θεὸς πιὰ θὰ τὴν ὁδηγοῦσε.

(Ἀκολουθεῖ) ΜΙΧ. Δ. ΣΤΑΣΙΝΟΠΟΥΛΟΣ

ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΙΑΤΙΚΟ ΜΑΚΩΜΑ

ΔΙΗΓΗΜΑ

— Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγ. καὶ τέλος —

Τῆς ἔλεγε πόσο τὴ στενοχώρησε, ποὺ φέρθηκε ἔτσι ἄσχημα στὸν ξάδερφό της Πῶς αὐτὸ τὸ πρᾶγμα δὲν τὸ περίμενε ποτὲ ἀπὸ τὴν κόρη της. Πῶς ἔπρεπε ἡ Χρηστίνα νὰ συλλογιστῆ ὅτι αὔριο γεννιόταν ὁ Χριστούλης κι' ὅλα τὰ παιδάκια ἔπρεπε νὰ εἶναι καλὰ κι' ἀγαπημένα μεταξύ τους. Καὶ πόσο περισσότερο αὐτή, ποὺ ἦταν πάντα τόσο ἀγαπημένη μὲ τὸν ξαδερφούλη της. Ὄχι νὰ τοῦ πετάξη τὴν ἀρκούδα στὸ κεφάλι καὶ νὰ τοῦ ματώσῃ τὰ δόντια! Πώ, πώ, ἂν τὸ μάθαινε ὁ Χριστούλης, πόσο θὰ θύμωνε...

«Οὔτε τὶς βιτρίνες θἄβλεπε...» (Σελ. 43, στ. γ'.)

Τὸ μικρὸ τότε ἄφισε τὸ κουρασμένο του κεφαλάκι πάνω στὸν ὦμο τῆς μητέρας του κι' ἀποκοιμήθηκε.

Τὰ σύγορα τοῦ χτήματος, τὸ περιβόλι, τὸ δάσος, ὅλα περνοῦσαν μπροστὰ στὰ μάτια τῆς μητέρας σὰν ἕνας στρόβιλος. Οἱ πρῶτες λάμψεις τῆς χαραυγῆς τὴν βρῆκαν στὸ μεγάλο δρόμο, κάμποσες λεῦγες μακριὰ ἀπὸ τὴν κατοικία τοῦ Σέλμπυ. Εἶχ' ἔρθει ἀρκετὲς φορὲς μαζὶ μὲ τὴν κυρία της στὸ χωριὸ Τ... κοντὰ στὸ Ὄχιο, κι' ἤξερε καλὰ τὸ δρόμο. Τὸ χωριὸ αὐτὸ καὶ τὸ ποτάμι ποὺ λογάριαζε νὰ περάσει, ἦταν τὰ τελευταῖα σημεῖα π ὺ εἶχε στὸ σχέδιό της. Παραπέρα δὲν ἤξερε τίποτα. Ὁ Θεὸς πιὰ θὰ τὴν ὁδηγοῦσε.

Ἡ Χρηστίνα ἔκλαιγε σιωπηλὰ καὶ τὰ δάκρυά της πέφτανε χοντρὰ-χοντρὰ ἐπάνω στὸ φουστάνι τὸ δικό της καὶ στὴ φούστα τῆς μητέρας της.

Ὄχι, δὲν θὰ ἦταν πιὰ κακὸ παιδί. Δὲν θὰ στενοχωροῦσε τὴ μαμμὰ καὶ δὲν θὰ θύμωνε τὸν Χριστούλη. Καὶ δὲν τὸ ἤθελε ποὺ χτύπησε τὸ Μανωλάκη, ἀλλὰ κι' αὐτὴ δὲν ξέρει πῶς τῆς ξέφυγε ἡ ἀρκούδα καὶ τινάχτηκε στὸ στόμα του. Κι' ὕστερα, ἂν νόμιζε ἡ μαμμὰ πὼς ἔπρεπε νὰ τὴν τιμωρήσῃ, ἂς ἔπαιρνε—χί-χί—τὰ γλυκά της—χί-χί—κι' ἂς τἄδινε τοῦ Μανωλάκη. Ἀρκεῖ νὰ μὴν τῆς κρατοῦσε κάκια καὶ νὰ ἐρχόταν αὔριο.

— Αὐτὸ θὰ τὸ ἀποφασίσῃ ὁ ἴδιος, εἶπε ἡ μαμμά. Δὲν ξέρω, μιὰ καὶ τοῦ φέρθηκες ἔτσι ἄσχημα, ἂν θὰ θελήσῃ νὰ ξανάρθῃ ἐδῶ πέρα. Ἴσως φοβᾶται μήπως τὸν ξαναχτυπήσῃς, γιατὶ στ' ἀλήθεια πρὶν τὸν πόνεσες πολύ.

Ἡ Χρηστίνα πῆγε πάλι στὸ παράθυρο καὶ κόλλησε τὴ μύτη της στὸ τζάμι. Ὅλες οἱ μαῦρες σκέψεις τῆς περνοῦσαν ἀπὸ τὸ μυαλό. Συλλογιζόταν, τί ἄσχημα κι' ἄνοστη θὰ ἦταν αὔριο ἡ γιορτή της, ἂν δὲν ἐρχόταν ὁ Μανωλάκης. Ἂς πήγαινε ἡ μαμμά της νὰ τοῦ πῇ, πὼς δὲν θὰ τὸν ξαναχτυποῦσε πιά. Ἂς τοῦδινε ἀκόμη καὶ τὸ μεγάλο της τὸ τόπι, ποὺ τὸ ἤθελε τόσο πάντα ὁ Μανωλάκης. Ἀρκεῖ νὰ μὴν ἦταν πιὰ θυμωμένος.

Ἄξαφνα, ὤ, θαῦμα! Εἶδε ἀπὸ μακριὰ τὸ Μανωλάκη νἄρχεται στὸ σπίτι μὲ τὸ μπαμπά του Καὶ μάλιστα στὰ χέρια του κρατοῦσε ἕνα δέντρο! Ἕνα ἀληθινὸ δέντρο τῶν Χριστουγέννων! Ἡ Χρηστίνα χτύπησε τὰ χέρια της. Ἄ, τί χαρά! Ἔτρεξε στὴν πόρτα κι' ὑποδέχτηκε τὸ Μανωλάκη. Τοῦ πῆρε τὸ ἔλατο ἀπὸ τὰ χέρια κι' ἀνέβηκε μαζί του ἐπάνω. Κι' ὁ Μανωλάκης ἔτρεξε στὸν πατέρα του καὶ πῆρε δυὸ μεγάλα πακέτα, ποὺ εἶχε στὰ χέρια του. Κι' ὅταν τἄνοιξε, στὸ ἕνα ἦταν μιὰ ἔκτακτη κουζίνα μὲ τεντζερέδες καὶ τηγάνια ποὺ ἀστράφτανε, καὶ στ' ἄλλο ἦταν ἕνα πελώριο αὐτοκίνητο, ποὺ τὸ κούρδιζες καὶ πήγαινε μοναχό του.

— Χωρεῖ μέσα κι' ἡ κούκλα σου κι' ἡ ἀρκούδα μου, εἶπε θριαμβευτικὰ ὁ Μανωλάκης.

—Ὤ, Μανωλάκη, εἶσαι καλύτερος ἀπὸ μένα, εἶπε ἡ Χρηστίνα, κατεβάζοντας τὰ μάτια της. Ντρέπουμαι ποὺ σὲ χτύπησα. Συχώρεσέ με!

«Ἄλλαξαν τὸ φίλημα τῆς συμφιλίωσης». (Σελ. 55, στ. γ'.)

— Μ' ὅλη μου τὴν καρδιά, ξαδελφούλα μου! ἀποκρίθηκε ὁ Μανωλάκης.

Κι' ἄλλαξαν τὸ φίλημα τῆς συμφιλίωσης.

ΓΕΩΡΓΙΑ ΤΑΡΣΟΥΛΗ

ΕΝΑ ΚΑΤΕΡΓΑΡΙΚΟ ΠΑΙΧΝΙΔΙ

Βάζεις στὴ μέση τοῦ τραπεζιοῦ ἕνα ποτήρι νερὸ καὶ τὸ σκεπάζεις μ' ἕνα καπέλλο.

— Ποιὸς μπορεῖ, ρωτᾶς τὴ συντροφιά, νὰ πιῇ αὐτὸ τὸ νερὸ χωρὶς νὰ σηκώσῃ, χωρὶς νἂν νἀγγίξῃ τὸ καπέλλο;

Κανένας βέβαια δὲν ἀπαντᾶ. Καὶ τότε προτείνεις:

— Λοιπόν, ἐγὼ θὰ τὸ πιῶ! Βάζω μάλιστα καὶ στοίχημα μ' ὅποιον θέλει!

Βρίσκεται τότε κι' ἕνας ἔξυπνος ποὺ δέχεται. Κι' ἡ συμφωνία κλείνει: Θὰ κερδίσῃς, ἂν καταρθώσῃς νὰ πιῇς τὸ νερὸ τοῦ ποτηριοῦ, χωρὶς νἀγγίξῃς καθόλου τὸ καπέλλο.

Μένεις τότε σὰν ἐκστατικός, ψιθυρίζεις ἀπὸ μέσα σου καὶ μερικὰ μαγικὰ τάχα λόγια, κι' ἔπειτα ἀναγγέλλεις:

— Τὸ θαῦμα ἔγινε! Τὸ στοίχημα τὸ κέρδισα!

— Ὤ! πῶς εἶναι δυνατό; κάνει ἀμέσως ὁ ἔξυπνος.

— Ἂν δὲν πιστεύῃς, ἰδές!

Ἐκεῖνος τότε σηκώνει τὸ καπέλλο γιὰ νὰ ἰδῇ ἂν τὸ ποτήρι εἶναι ἀδειανό. Ἔ, τότε πιὰ σύ, γρήγορα-γρήγορα, ἁρπάζεις τὸ ποτήρι καὶ τὸ πίνεις.

Ποιὸς θὰ πῇ ὅτι δὲν κέρδισες;

ΒΑΣΟΥΛΑ ΜΠΟΥΡΝΙΑ

ΤΡΕΙΣ ΜΙΚΡΟΙ ΑΕΡΟΠΟΡΟΙ
ΣΤΟ ΒΟΡΕΙΟ ΠΟΛΟ

Μυθιστόρημα ὑπὸ NORBERT SEVESTRE

—Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο—

Ἔπρεπε νὰ βρίσκεται κανεὶς στὴν κατάσταση ποὺ βρίσκονταν οἱ ναυαγοί μας, γιὰ νὰ μὴ γελάσῃ μὲ τὴν κατάντια τοῦ παιδαγωγοῦ καὶ τῆς κουβερνάντας.

Ἀλλ' αὐτοὶ δὲν εἶχαν τέτοια δρεξη καὶ δὲν κοίταζαν παρὰ μόνο τὴν τραγικὴ πλευρὰ τῆς περιπέτειάς τους, παραβλέποντας τὴν κωμική. Ὁ κ. Ἀχιλλέας Ἀντρειωμένος, δίχως ἄλλο, δὲν εἶχε διόλου τύχη. Ἐνῶ στὴν καμπίνα του καὶ στὸ κατάστρωμα τοῦ «Φίνμαρκ» ἔσκαζε ἀπὸ τὴ ζέστη, γιατί ἦταν τόσο καλὰ ντυμένος, ἐδῶ ἔτρεμε ὁλόκληρος, ντυμένος ἐλαφρότατα, μέσα σὲ μιὰ βάρκα χαμένη στὴν ὁμίχλη. Καὶ ἡ ὁμίχλη αὐτὴ τί παγίδες τοὺς ἔστηνε ἀκόμη; Ἀλίμονο! τὰ μεγάλα ὑπερβόρεια κρύα δὲν ἦταν παραμύθια. Ἡ αὐγουστιάτικη αὐτὴ ὁμίχλη ἔδινε στὸν κ. Ἀχιλλέα Ἀντρειωμένο μιὰ ἰδέα γιὰ τὴ δροσιὰ ποὺ θὰ ἔκανε κεῖ-πέρα τὸ Δεκέμβρη...

— Νὰ εἶχα τουλάχιστο τὸ κασκέτο μου ποὺ σκεπάζει καὶ τ' αὐτιά, τί μπότες μου καὶ τὸ βαρύ μου τὸ παλτό! ἀναστέναζε ὁ ἄμοιρος παιδαγωγός.

Ὡστόσο οἱ κωπηλάτες, —οἱ ἐπιβάτες δηλαδὴ ποὺ ἐκτελοῦσαν αὐτὴ τὴ δουλειά, — εἶχαν πιὰ κουραστεῖ νὰ παλεύουν ὅλη ὥρα μὲ τὰ κύματα. Κι' ἕνα νέο κακὸ εἶχε προστεθεῖ σὲ ὅλα τάλλα: Ὁλοένα καὶ συχνότερα τὰ κύματα ἔσπαζαν ἀπάνω στὴν κουπαστή καὶ ἔλουζαν τοὺς ἐπιβάτες ἀπὸ τὴν κορφὴ ὥς τὰ νύχια. Γιὰ νὰ ξαλαφρώνουν τὴ βάρκα, ἔπρεπε νὰδειάζουν ὅλη ὥρα τὰ νερά. Χρησιμοποιοῦσαν ὅ,τι εἶχαν πρόχειρο, ἄλλος τὸ καπέλλο του, ἄλλος ἕνα τενεκεδάκι, ἄλλος ἕνα παπούτσι. Ἀλλὰ μ' αὐτὰ δὲν πρόφθαγαν ν' ἀδειάζουν ὅλα τὰ νερά. Ἡ βάρκα βάραινε ὁλοένα καὶ περισσότερο, κι' ὁ Πέτερσον ἀγρίευε ὅσο πήγαινε καὶ παραπάνω. Δίχως ἄλλο εἶχε φθόρκα τὸν κ. Ἀχιλλέα Ἀντρειωμένο, γιατί εἶχε παραδεῖ τὴν ἀπαγόρευσή του κι' εἶχε μπεῖ στὴ βάρκα παρανιστός. Ὁ δυστυχισμένος παιδαγωγὸς τὸ εἶχε ἀντιληφθεῖ καὶ δὲν τολμοῦσε νὰ στρέψῃ τὰ μάτια του πρὸς τὸ τιμόνι, ὅπου ἔβριζε καὶ βλαστημοῦσε ἀδιάκοπα ὁ Πέτερσον.

— Ἂν θελήσῃ νὰ πετάξῃ κανένα στὴ θάλασσα γιὰ νὰ λαφρώσῃ τὴ βάρκα του, αὐτὸς θὰ εἶμαι ἐγώ, συλλογιζόταν.

Κι' ἔτσι δὲν παραξενεύτηκε καὶ τόσο, ὅταν ὁ Πέτερσον, ἀφοῦ πλησίασε τὴ βάρκα σ' ἕνα μεγάλο κι' ἐπίπεδο κάπως παγοβούνι, τοῦ πρότεινε νὰ πηδήσῃ ἐπάνω σ' αὐτὸ πρῶτος.

— Αὐτὸ δὲν μπορεῖ νὰ ἐξάκολουθήσῃ ἔτσι, εἶπε μὲ ἄγρια φωνὴ ὁ κακοῦργος. Ἡ μερικοὶ ἀπὸ μᾶς θὰ περάσουν στὸ παγοβούνι, ἢ θὰ βουλιάξουμε ὅλοι μαζί. Ὅ,τι προτιμᾶτε.

Τί νὰπαντήσῃ κανείς; Καὶ τὸ ἕνα κακὸ καὶ τάλλο τρὶς χειρότερο. Ἄλλωστε ὁ Πέτερσον, μαλακώνοντας, ἄρχισε νὰ ὁρκίζεται σὲ ὅλους τοὺς Ἁγίους πῶς ἡ βάρκα δὲν θἀπομακρυνόταν διόλου ἀπὸ τὸ παγοβούνι. Θὰ κωπηλατοῦσαν γύρω-γύρω, ἕτοιμοι νὰ τρέξουν νὰ βοηθήσουν ἐκείνους ποὺ θὰ βγαίναν ἔξω, μόλις τύχαινε ἀνάγκη. Καὶ γιὰ νὰ τἀποδείξῃ, πέταξε ἕνα μακρὺ σχοινὶ πάνω στὸν ἀγκόπαγο, ὅπου γλυστρώντας καὶ σκοντάφτοντας, ἀποβιβάστηκε πρῶτος ὁ κ. Ἀχιλλέας Ἀντρειωμέτος.

Οἱ μικροὶ Ντεντεδίζ δὲν ἐδίστασαν νἀκολουθήσουν τὸ δάσκαλό τους. Βλέποντας αὐτὸ τὸ πρᾶγμα, ὁ Τζὰκ Ντόνσου καὶ ὁ Μπὸμπ ἀποφάσισαν νὰ μιμηθοῦν τὸ παράδειγμά τους. Τὸ ἴδιο ἔκανε κι' ἡ Νταΐζη κι' ἡ κουβερνάντα της, καὶ καθὼς τὰ μπαγκάζια τῆς Ἀγγλίδας ἦταν πολὺ ἀγκώδη καὶ βαριά, οὔτε ὁ τιμονιέρης, οὔτε οἱ σύντροφοί του ἔκαναν τὸ παραμικρὸ κίνημα γιὰ νὰ τὴν ἐμποδίσουν. Ἄλλωστε στὴ βάρκα τώρα πιὰ δὲν ἔμειναν παρὰ μερικοὶ ἐπιβάτες μαζὶ μὲ τὸν Πέτερσον, ποὺ κι' αὐτοὶ δὲν εἶχαν τίποτε τὸ συμπαθητικὸ πάνω τους. Εἶχαν τὴν ἴδια κτηνώδη ἔκφραση, τὸ ἴδιο ὄπουλο καὶ κακὸ βλέμμα. Δίχως ἄλλο, οὔτε καλύτεροι οὔτε πιὸ φιλάνθρωποι ἀπ' αὐτὸν θὰ ἦταν. Ἔτσι ἡ μὶς Γκρὰς Κλάριτζ ἄφησε χωρὶς δυσαρέσκεια τὴ συντροφιὰ τῶν ὑπόπτων αὐτῶν ἀνθρώπων. Μόλις ὅμως εἶχε πατήσει τὸ πόδι της κι' εἶχε ἀκουμπήσει τὴ βαλίτσα της πάτω στὸν ἐπιπλέοντα ἀγκόπαγο, καὶ τὸ σχοινὶ ποὺ ἕνωνε τὴ βάρκα μὲ τοὺς ναυαγοὺς ἔμεινε στὰ χέρια τοῦ κυρίου Ἀχιλλέα Ἀντρειωμένου: ὁ Πέτερσον εἶχε πετάξει τὴν ἄλλη ἄκρη του μέσα στὴ θάλασσα. Ἔκανε ἕνα νόημα κι' οἱ σύντροφοί του ξαναπῆραν τὰ κουπιά. Ἡ βάρκα, ξαλαφρωμένη ἀπὸ ἕνα σημαντικὸ βάρος, χάθηκε σὲ λίγα λεπτὰ μέσ' στὴν πυκνὴ ὁμίχλη.

«Μόλις εἶδαν νὰ χάνεται ἀπ' τὰ μάτια τους ἡ βάρκα...» (Σελ. 56 στ. γ'.)

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

Ἔρημοι πάνω α' ἕναν ὀγκόπαγο

— Ὁ κακοῦργος μᾶς ἐγκαταλείπει! φώναξε ὁ Ὑδὸν ἀπελπισμένος.

— Τώρα εἴμαστε καλά, εἶπε κι' ὁ Γαβριήλ.

Ἡ βεβαίωση αὐτὴ ἀντιπροσώπευε τὴν ἐντύπωση ποὺ ἔνιωσαν ὅλοι οἱ «ἐπιβάτες» τοῦ ὀγκοπάγου, μόλις εἶδαν νὰ χάνεται ἀπὸ τὰ μάτια τους ἡ βάρκα μὲ τοὺς ἀπάνθρωπους ἐπιβάτες της, ποὺ γιὰ νὰ ἐξασφαλίσουν τὴ δική τους σωτηρία δὲ δίστασαν νὰ θυσιάσουν μιὰ γυναῖκα καὶ πέντε μικρὰ παιδιά.

Βαθειὰ σιωπὴ κυριάρχησε, σιωπὴ γεμάτη ἀγωνία.

Βέβαια τὸ παγοβούνι αὐτό, ποὺ τὸ ἕνα μέρος του ἦταν ἴσιο κι' ἐπίπεδο καὶ τὸ ἄλλο πιὸ ψηλὸ κι' ἀπότομο, τοὺς προσέφερε ἕνα προσωρινὸ καταφύγιο, μιὰ κάποια ἀσφάλεια. Ἦταν ἀπαλλαγμένοι ἀπὸ τὰ κύματα ποὺ χτυποῦσαν τὰ πλευρά του χωρὶς νὰ τὸ καβαλικεύουν. Ὁ πελώριος αὐτὸς ὄγκος, ποὺ δὲν εἶχε φόβο ποτέ του νὰ βουλιάξῃ, μποροῦσε ν' ἀνθέξῃ πολὺν καιρὸ στὴ θάλασσα. Μὰ οἱ ναυαγοὶ ποὺ βρίσκονταν πάνω του, ἦταν ἐκτεθειμένοι στὸν ἀέρα καὶ στὸ κρύο, ποὺ αὐτὴ τὴν ὥρα δὲν θύμιζε καθόλου, μὰ καθόλου, τὴ θερμοκρασία ποὺ ἔκανε στὸ βαπόρι κατὰ τὶς πρῶτες μέρες τοῦ ταξιδιοῦ. Καί, ἀκόμη χειρότερα, ἦσαν ἐκεῖ χωρὶς νὰ ἔχουν ἐλπίδα σωτηρίας ἀπὸ πουθενά.

Κι' ὅμως κανένας δὲν παραπονέθηκε. Ἔπρεπε νἀντιμετωπίσουν μὲ θάρρος τὴν περίσταση, καὶ τὸ θάρρος αὐτὸ δὲν ἔλειψε ἀπὸ τοὺς ναυαγούς μας. Καὶ πρῶτα-πρῶτα ἡ μὶς Γκρὰς, ἀφοῦ ψιθύρισε δυὸ λόγια στ' αὐτὶ τῆς Νταΐζης, πῆρε τὴν περίφημη βαλίζα της καὶ κρύφθηκε πίσω ἀπὸ ἕνα ὑψωματάκι, ποὺ βρίσκονταν στὸ κέντρο τοῦ πλωτοῦ νησιοῦ τους.

— Ποῦ πάει; ρώτησε ὁ Μπόμπ.

— Περίεργε! εἶπε ἡ Νταΐζη. Κάνε ὑπομονή. Δὲν θ' ἀργήσῃς νὰ τὸ μάθῃς.

Πραγματικῶς, ἡ κουβερνάντα δὲν ἄργησε νὰ ξαναπαρουσιασθῇ, μαζὶ μὲ τὴ βαλίτσα της ἐννοεῖται, ἀλλὰ μεταμορφωμένη αὐτὴ τὴ φορὰ στὴν ἐντέλεια. Εἶχε φορέσει τὰ φουστάνια της, τὴ σκούφια της καὶ τὴν πελερίνα της, κι' εἶχε ἀπαλλαχθεῖ ἀπ' τὶς κουβέρτες της καὶ τὰ σεντόνια της, ποὺ τώρα μποροῦσαν νὰ φανοῦν χρήσιμα σὲ κανέναν ἄλλο ἀπ' τοὺς ναυαγούς. Γενναιόδωρα, ἡ μὶς Κλάριτζ ἐπρότεινε νὰ ταπετσάρουν καὶ νὰ στρώσουν μὲ τὰ σεντόνια ἕνα βαθούλωμα τοῦ πάγου, ὅπου οἱ ναυαγοὶ εἶχαν καταφύγει γιὰ νὰ προφυλαχθοῦν ὁπωσδήποτε ἀπὸ τὸ κρύο καὶ τὸν ἀέρα. Τὴν πιὸ μεγάλη εὐγνωμοσύνη γιὰ τὴν εὐεργεσία της αὐτή, τὴν ἔδειξε ὁ κ. Ἀχιλλέας Ἀντρειωμένος, ποὺ τὰ γυμνά του πόδια εἶχαν μελανιάσει, πατώντας ἀπ' εὐθείας πάνω στὸν πάγο, παρ' ὅλο ποὺ πηδοῦσε πότε στὸ ἕνα, πότε στ' ἄλλο, ὅπως κάνουν τ' ἄλογα ὅταν κρυώνουν.

(Ἀκολουθεῖ)

ΑΘΗΝΑ ΓΙΑ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

ΤΟ ΠΡΩΤΟ ΜΟΥ ΠΑΙΧΝΙΔΙ

Ἀγαπητοί μου,

ΔΕΝ θἄταν βέβαια τὸ πρῶτο ποὺ μοῦ χάρισαν· εἶναι ὅμως τὸ πρῶτο ποὺ θυμοῦμαι. Τἄλλα, τὰ ξεχασμένα πιά, δὲν θὰ τἄχα καταλάβει, δὲν θὰ μοῦχαν κάνει ἴσως ἐντύπωση καὶ χαρά. Θἄμουν τόσο μικρός, ποὺ θἄπαιρνα τὸ κάθε τί γιὰ παιχνίδι... Ἀλλὰ ὅταν μοῦ χάρισαν ἐκεῖνο τὸν πίθηκο, ποὺ τόσο ζωηρὰ τὸν θυμοῦμαι, θἄμουν πιὰ μεγάλος, θἄχ' ἀρχίσει νὰ ξεχωρίζω τὰ πράγματα ποὺ μὲ τριγύριζαν καὶ νὰ βρίσκω διαφορὰ ἀπὸ παιχνίδι σὲ παιχνίδι...

Καὶ θἄταν Πρωτοχρονιά, χωρὶς νὰ τὸ ξέρω καὶ νὰ περιμένω τίποτα ἐξαιρετικό... Εἶχα ξυπνήσει τὸ πρωὶ στὸ κρεββατάκι μου κι' ἄκουσα μιὰ στιγμὴ τὴ φωνὴ τοῦ πατέρα μου, ποὺ θὰ εἶδε κάποιο κίνημά μου, νὰ μὲ ρωτᾷ σιγὰ καὶ χαϊδευτικά: «Ξύπνησες;..» — «Μμμμ!» ἔκαμα χωρὶς νἀνοίξω ἀκόμα τὰ μάτια. Σὲ λίγο τἄνοιξα. Καὶ τότε εἶδα τὸν πατέρα μου νὰ κρατῇ στὰ χέρια του ἕν' ἀλλόκοτο πρᾶγμα, ποὺ ἀμέσως κίνησε τὴν προσοχή μου. «Τί εἶναι; τί εἶναι;» ρώτησα ζωηρά, γουρλώνοντας τὰ μάτια. Μοῦ ἀποκρίθηκε μι' ἀλλόκοτη φωνή, μιὰ κραυγή, ἕνα σφύριγμα. Κι' ὁ πατέρας μου μὲ πλησίασε, κρατώντας μπροστά μου καὶ παίζοντας ἐκεῖνο τὸ «πρᾶγμα». Τὸ εἶδα, τὸ εἶδα καλά. Κι' ἔμεινα ἐκστατικός.

Ἄ, τί ὄμορφο μαϊμουδάκι! Ἡ γουνίτσα του, καφετὶ χρῶμα, εἶχε κάτι τριχίτσες κοντὲς καὶ λεπτές. Καθόταν σταυροπόδι πάνω σ' ἕνα κιτρινωπὸ κουτάκι καὶ κρατοῦσε στὸ χέρι του ἕνα πράσινο φρουτο. Ὁ πατέρας μου ἐπίεζε μὲ τὰ δυὸ δάχτυλα τὸ κουτάκι, κι' ὁ πίθηκος φώναζε, ἀνοιγόκλεινε τὰ μάτια του, — εἶχε κάτι ζωηρὰ ματάκια! — καὶ σήκωνε τὸ χέρι του μὲ τὸ φρουτο στὸ στόμα. «Τρώει;» ρώτησα. — «Ναί, μοῦ ἀποκρίθηκε ὁ πατέρας μου· μιὰ μπανάνα». — «Κι' εἶναι πίθηκος;» — «Ναί, δὲν τὸν βλέπεις;..» — «Γιά, νὰ τὸν δῶ!»

Ἄπλωσα τὰ χέρια μου, — τὰ ἐπιταχτικά, τὰ ἐπίμονα, τἀκόρεστα χέρια τοῦ μικροῦ παιδιοῦ, ποὺ τὰ θέλει ὅλα δικά του, — κι' ὁ πατέρας μου χαμογελώντας μοῦ ἔδαλε σ' αὐτὰ τὸ παιχνίδι. «Πάρ' το, μοῦ εἶπε, δικό σου εἶναι!» Τὸ ἄρπαξα κι' ἄρχισα ἀμέσως νὰ πιέζω κι' ἐγὼ τὸ κουτάκι. Ὅπως στὰ χέρια τοῦ πατέρα μου, καὶ στὰ δικά μου τώρα ὁ πίθηκος φώναζε, ἀνοιγόκλεινε τὰ ματάκια κι' ἔτρωγε τὴ μπανάνα του... χωρὶς νὰ τὴν τρώῃ. Κι' ἡ χαρά μου ἦταν μεγάλη ποὺ κρατοῦσα, ποὺ εἶχα δικό μου ἕνα τόσο ὄμορφο πρᾶγμα. Μοῦ φαίνεται μάλιστα πὼς ποτὲ ὡς τότε δὲν εἶχα αἰσθανθεῖ μεγαλύτερη χαρὰ γιὰ πρᾶγμα ποὺ μοῦ ἔδιναν!

Μὲ πολλὴ δυσκολία μ' ἔντυσαν καὶ μοῦδωσαν τὸ γάλα μου ἐκεῖνο τὸ πρωΐ. Γιατί ἐννοοῦσα νὰ κρατῶ ὅλη τὴν ὥρα καὶ νὰ παίζω τὸ μαϊμουδάκι μου. Στιγμὴ δὲν τἄφινα σὲ ἡσυχία. Κι' ὅταν βαριόμουν νὰ πιέζω ὁλοένα τὸ κουτί, προσπαθοῦσα νὰ ταΐσω τὸν πίθηκο μόνος μου· σήκωνα δηλαδὴ μὲ τὸ χέρι μου τὸ χεράκι του καὶ τοῦ τὄφερνα στὸ στόμα. «Ὄχι ἔτσι! μοῦ ἔλεγαν, «θὰ τὸ χαλάσῃς!» Μὰ ποῦ νἀκούσω! Μᾶρεσε καλύτερα νὰ τοῦ ἀνεβοκατεβάζω ἐγὼ τὸ χεράκι, γιατί μὲ τὴν κίνηση αὐτὴ ὁ πίθηκος ἀνοιγόκλεινε τὰ μάτια του... μόνος του. Ἦταν σὰ μιὰ τελειοποίηση ποὺ ἔκανα στὸ παιχνίδι μου. Καὶ σὲ λίγο ἀνακάλυψα καὶ μιὰν ἄλλη: Τὸ κουτί, ἀπὸ κάτω, εἶχε μιὰ τρυπίτσα, σκεπασμένη παρὰ μέσα μὲ μιὰ κάτασπρη μεμβράνα. Κι' ἀντὶ νὰ πιέζω ὅλο τὸ κουτὶ μὲ τὰ δάχτυλά μου, ἔφτανε νὰ ρουφῶ μὲ τὸ στόμα αὐτὴ τὴν τρυπίτσα, γιὰ νὰ φωνάζῃ ὁ πίθηκος μὲ μιὰν ἄλλη, πιὸ ψιλὴ κι' ἀστεία φωνή!

Ἄχ, αὐτὲς οἱ τελειοποιήσεις ποὺ κάνουν τὰ παιδιὰ στὰ παιγνίδια τους! Γίνονται πάντα αἰτία τοῦ πρόωρου, τοῦ τραγικοῦ καὶ οἰκτρότατου τέλους τους... Ἔτσι κι' ὁ πίθηκός μου, ἀπὸ τὴν πρώτη μέρα, πέθανε στὰ χέρια μου μὲ τὰ πιὸ σκληρὰ μαρτύρια. Καὶ πρῶτα-πρῶτα τοῦκοψα τὸ χέρι ποὺ κρατοῦσε τὴ μπανάνα... Ἔπειτα, τοῦβγαλα τὰ μάτια... κυριολεκτικῶς. Γιατί τὰ μάτια αὐτὰ ἔπεσαν καὶ χάθηκαν μέσα στὸ σῶμα του, μόλις ἄνοιξα μὲ τὴ βία τὸ κουτί, γιὰ νὰ ἰδῶ τί ἔχει μέσα. Κι' ἐπειδή, φαίνεται, ὁ πίθηκος δὲν μοῦ ἄρεσε πιὰ μὲ δυὸ τρόπες στὸ πρόσωπο ἀντὶ γιὰ μάτια, τοῦσπασα καὶ τὴ μύτη, ὕστερα τοῦσπασα καὶ τὸ κεφάλι καὶ... τὸν πέταξα. Δὲν ἐκράτησα παρὰ τὴν κάτω μόνο πλευρὰ τοῦ κουτιοῦ, ἐκείνη ποὺ εἶχε τὴν τρυπίτσα μὲ τὴ μεμβράνα. Ἐξακολούθησα νὰ τὴ ρουφῶ καὶ νὰ σφυρίζω. Ἔτσι, μὲ τὶς ἐφευρέσεις μου καὶ τὶς τελειοποιήσεις μου, κατάντησα τὸν ὡραῖο μου πίθηκο, ποὺ φώναζε, ἀνοιγόκλεινε τὰ μάτια κι' ἔτρωγε σὰ ζωντανός, μιὰν ἁπλή, ἀτελέστατη σφυρίχτρα!

Καὶ τὸ περίεργο εἶναι πὼς ἤμουν ἱκανοποιημένος κι' εὐχαριστημένος Γιατ' εἶχα παίξει τὸ παιχνίδι μου ὅσο πκιζόταν. Δηλαδὴ ὥς που τὸ χάλασα κι' ἡσύχασα. Ἀργότερα, πολὺ ἀργότερα, ἦρθε ἡ λύπη γι' αὐτὴ τὴν καταστροφή, ὅπως καὶ γι' ἄλλες πολλὲς καὶ μεγαλύτερες. Ὤ, πόσα, πόσα πράγματα δὲν ἐχάλασα ἔτσι στὴ ζωή μου! Ἄλλα ἀπὸ ἐπιθυμία νὰ τὰ κάμω καλύτερα, νὰ τὰ τελεισποιήσω· ἄλλα ἀπὸ ἁπλὴ περιέργεια νὰ ἰδῶ τί ἔχουν μέσα... Καὶ στὴ λύπη, στὴ μετάνοια, ποὺ μοῦ ἐρχόταν ἀργότερα, πάντα θυμόμουν τὸ πρῶτο μου παιχνίδι, τὸν ὡραῖο μου πρωτοχρονιάτικο πίθηκο. Νά, καὶ τώρ' ἀκόμα τὸν φέρνω μπροστά μου: πότε μὲ τὰ ζωηρά, γελαστὰ ματάκια του ποὺ τἀνοιγόκλεινε, καὶ πότε μὲ δυὸ σκοτεινές, φριχτὲς τρύπες στὸ πρόσωπο, ἀντὶ γιὰ μάτια. Ἡ χαρὰ κι' ἡ ἀπαγοήτευση...

Πάντα λοιπὸν ἡ χαρὰ μᾶς ἔρχεται ἀπέξω, ἀπὸ τοὺς ἄλλους; καὶ πάντα ἡ ἀπογοήτευση εἶν' ἐξαιτίας μας, ἀπὸ τὴν ἀσυλλογησιὰ κι' ἀχορταγιά μας; — Πάντα ἴσως ὄχι· ἀλλὰ τὶς περισσότερες φορὲς βεβαιότατα!

Σᾶς ἀσπάζομαι ΦΑΙΔΩΝ

ΣΕΑΙΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΩΝ

ΟΝΕΙΡΟΠΟΛΗΜΑ

Πόσο θὰ ἤθελα νὰ ζοῦσα
σὲ δρόσεροῦ βουνοῦ μιὰν ἄκρη,
νὰ βλέπω ἀπὸ τὸ μέρος ποὺ ποθοῦσα
τῆς γῆς καὶ τοῦρανοῦ τὰ μάκρη!

Ἤθελα νἄμουν βοσκοπούλα,
μόνη μέσ' στὴν πανώρια πλάση
νὰ τριγυρνῶ τὴν κάθε αὐγούλα
λαγκάδια, ρεματιὲς καὶ δάση...

Μάταια φεύγουνε τὰ χρόνια·
ὄνειρο εἶν' ἡ ζωὴ καὶ πάει,
κι' ἡ μοῖρα μας χωρὶς συμπόνια
τὸ δρόμο τὸ γραφτὸ τραβάει.

Σόλβα

Ο ΜΑΡΤΗΣ ΚΙ' Ο ΤΣΟΠΑΝΗΣ

[Παράδοση]

Ἕνα πρωΐ, στὴν ἀρχὴ τῆς ἄνοιξης, ἕνας τσοπάνης βγῆκε μὲ τ' ἀρνιὰ καὶ ἀπάντησε στὸ δρόμο του τὸ Μάρτη.

Τοῦ λέει ὁ Μάρτης:

— Καλημέρα, τσοπάνη, ποῦ θὰ πᾶς σήμερα νὰ βοσκήσης τἀρνιά;

—Ἔ, Μάρτη, σήμερα θὰ πάω στὸ βουνό.

—Μπράβο, τσοπάνη, καλὸ ταξίδι.

Κι' ἀπὸ μέσα του εἶπε:

—Ἔνοια σου καὶ θὰ σὲ διορθώσω ἐγώ!

Κι' ἐκείνη τὴ μέρα στὸ βουνὸ ἔγινε ἀληθινὸς κατακλυσμός. Ὁ τσοπάνης ὅμως, ποὺ τὸν εἶχε κοιτάξει καλὰ στὸ πρόσωπο καὶ δὲν τοῦ εἶχε φανεῖ εἰλικρινής, ἔκανε τὸ ἀντίθετο. Τὸ βράδυ, γυρίζοντας στὸ σπίτι, ἀπαντᾶ τὸ Μάρτη.

—Λοιπόν, τσοπάνη, πῶς πῆγες σήμερα;

—Πολὺ ὡραῖα. Πῆγα στὴν πεδιάδα· μιὰ θαυμασία ἡμέρα, ἕνας ἥλιος ποὺ ἔκαιε.

—Ναί, ἔ; Εἶμαι εὐχαριστημένος (καὶ ὡστόσο δάγκωσε τὸ χείλι του). Καὶ αὔριο ποῦ θὰ πᾶς;

—Αὔριο θὰ πάω πάλι στὴν πεδιάδα· μ' αὐτὸ τὸν ὡραῖο καιρὸ θὰ ἤμουν τρελλὸς ν' ἀλλάξω.

—Ναί; μπράβο! γειά σου!

Καὶ χωρίστηκαν. Ἀλλὰ ὁ τσοπάνης, ἀντὶ νὰ πάῃ σὲ ἐκείνη τὴ πεδιάδα, πῆγε στὸ βουνὸ καὶ ὁ Μάρτης δόχτου νερὸ καὶ ἀέρα καὶ χαλάζι στὴν πεδιάδα. Τὸ βράδυ βρίσκει τὸν τσοπάνη:

—Ἔ, τσοπάνη, καλησπέρα· σήμερα πῶς τὰ πῆγες;

—Θαυμάσια! Ξέρεις, πῆγα στὸ βουνὸ καὶ ἦταν ἕνας καιρὸς μαγευτικός. Τί οὐρανός! Τί ἥλιος!

—Ἀληθινὰ χαίρομαι, μπράβο, τσοπάνη! Κι' αὔριο ποῦ θὰ πᾶς;

—Ἔ, αὔριο θὰ πάω στὴν πεδιάδα· μοῦ φαίνεται πὼς βλέπω κάτι μεγάλα σύννεφα πίσω ἀπὸ τὰ βουνά... Δὲ θέλω νὰ μακρύνω πολὺ ἀπὸ τὸ σπίτι.

—Καλὰ θὰ κάνεις. Αὐτὸ θὰ σὲ συμβούλευα κι' ἐγώ.

Ἔτσι λοιπὸν ὁ τσοπάνης τοῦ ἔλεγε πάντα τ' ἀντίθετό, καὶ ὁ Μάρτης δὲν μπόρεσε ποτὲ νὰ τοῦ τὴν καταφέρει. Κάντευε νὰ τελειώσῃ ὁ μήνας, καὶ τὴν τελευταία μέρα ὁ Μάρτης λέει στὸν τσοπάνη:

—Λοιπόν, τσοπάνη, πῶς τὰ πᾶς;

—Καλά· τώρα πιὰ τελείωσε ὁ Μάρτης καὶ μπορῶ νὰ εἶμαι ἥσυχος. Δὲν ἔχω πιὰ φόβο.

—Καλὰ λές. Καὶ αὔριο ποῦ θὰ πᾶς;

—Αὔριο θὰ πάω στὴν πεδιάδα· κάνω πιὸ γρήγορα καὶ μοῦ εἶναι πιὸ βολικό.

—Μπράβο! Γειά σου!

Τότε ὁ Μάρτης πηγαίνει βιαστικὸς στὸν Ἀπρίλη καὶ τοῦ διηγεῖται τὴν ὑπόθεση.

—Καὶ τώρα, κοῦ λέει στὸ τέλος, θὰ εἶχα ἀνάγκη νὰ μοῦ δανείσης τουλάχιστο μιὰ μέρα.

Καὶ ὁ Ἀπρίλης χφρὶς παρακάλια τοῦ δάνεισε μιὰ μέρα.

Τὸ ἄλλο πρωΐ, ὁ τσοπάνης βγάζει τ' ἀρνιὰ καὶ ἥσυχος-ἥσυχος πάει στὴν πεδιάδα ὅπως εἶχε πεῖ, νομίζοντας τώρα πιὰ πὼς, ἀφοῦ ἦταν Ἀπρίλης, δὲν εἶχε νὰ φοβᾶται καμμιὰ ξαφνικὴ κακοκαιριά. Μὰ ξέαφνα, ὅταν ὅλα τὰ πρόβατα ἔβοσκαν σκορπισμένα, ἀρχίζει ἕνας κατακλυσμὸς ποὺ δὲ καϊμένος εἶδε κι' ἔπαθε γιὰ νὰ τὰ πάῃ μέσα.

Τὸ βράδυ ὁ Μάρτης πηγαίνει νὰ βρῇ τὸν τσοπάνη, ποὺ καθόταν ἐκεῖ σὲ μιὰ γωνιὰ τῆς φώτιᾶς ἀμίλητος καὶ μελαγχολικός, καὶ τοῦ λέει:

—Τσοπάνη, καλησπέρα.

—Καλησπέρα, Μάρτη.

—Σήμερα πῶς τὰ πῆγες;

—Ἄ, Μάρτη μου, μὴν τὰ ρωτᾶς! Σήμερα ἦταν ἀληθινὰ μαύρη μέρα. Ὑπόφερα καὶ τὶς ἑφτὰ πληγές. Χειρότερα δὲν μποροῦσε νὰ εἶναι. Σήμερα μονάχα ἔπαθα γιὰ ὅλο τὸ χρόνο. Τὰ καϊμένα μου τ' ἀρνιά!

Καὶ γι' αὐτὸ λένε ὅτι πρέπει νὰ φοβόμαστε τὴν τελευταία μέρα τοῦ Μάρτη, ποὺ τὴν πῆρε δανεικιὰ ἀπὸ τὸν Ἀπρίλη.

(Ἀπὸ τὸ Ἰταλικό)

Χαρὰ τοῦ Σπιτιοῦ

ΩΣΠΟΥ ΝΑ ΜΑΘΩ ΠΟΔΗΛΑΤΟ

Δὲν μπορεῖτε νὰ φανταστῆτε τί χαρὰ ἔχω... Ἔμαθα ποδήλατο στὴν ἐντέλεια! Ἤξερα λίγο τὴν ἰσορροπία ἀπὸ τὴν Πάτρα, ἀλλὰ ἐδῶ στὴν ἐξοχὴ ἔμαθα θαυμάσια... Τὸ κακόμοιρο τὸ ποδήλατο βρῆκε τὸ μπελά του. Δὲν ξεκουράζεται οὔτε στιγμή. Εἶναι ἡ ἀλήθεια ὅμως ὅτι ὡς ὅτου μάθω καλά, δὲν ἔλειψαν τὰ θύματα.

Πρῶτα, ὁ σκύλος μας, ὁ Μπόμπυ, ὅταν μὲ εἶδε στὸ ποδήλατο, ἤθελε ὁ κύριος νὰ παίξῃ, κι' ἔτρεχε πηδώντας κοντά, ὥσπου ἡ μιὰ ρόδα τοῦ πάτησε τὸ πόδι, κι' ἐφώναζε μιὰ ὥρα ἀπὸ τὸν πόνο. Ἔπειτα ἔκοψα ἕνα κοτόπουλο,—ἕνας φόνος ἔστω καὶ «ἐξ ἀμελείας» ποὺ θὰ μὲ βαραίνει ὅλη μου τὴ ζωή... Τέλευταιο θῦμα ἦταν μιὰ γριούλα. Σ' αὐτὸ ὅμως δὲν ἔφταιγα ἐγώ. Ἀκοῦστε πῶς ἔγινε.

Εἶχα διαλέξει ἕνα μονοπάτι καὶ προχωροῦσα μὲ ὅλη μου τὴν ταχύτητα. Δεξιὰ ἦταν ἕνα χαντάκι, καὶ ἀριστερὰ ἡ σιδηροδρομικὴ γραμμή. Δυστυχῶς, αὐτὸ τὸ μονοπάτι τὸ εἶχε διαλέξει καὶ ἡ γριούλα, ποὺ προχωροῦσε γνέθοντας μὲ τὴ ρόκα της. Χτυπάω τὸ κουδούνι. Ἡ γριὰ δὲν κουνιέται. Χτυπάω δυνατότερα καὶ πιὸ πολλὴ ὥρα. Ἡ γριούλα ἔγνεθε χωρὶς νὰ σηκώσει κεφάλι. Δεξιὰ νὰ στρίψω, τὸ χαντάκι. Ἀριστερὰ ἡ γραμμή. Τὸ ποδήλατο προχωροῦσε γρήγορα. Εἶχα φτάσει πιὰ κοντά της καί, γιὰ νἀποφύγω τὸ δυστύχημα, βάστηξα ἀπότομα φρένα... Ἦταν ἀργὰ ὅμως, καὶ τὸ ἀποτέλεσμα ἦταν νὰ πέσῃ πρῶτα ἡ γριούλα καὶ ὕστερα ἐγὼ ἀπάνω της μὲ τὸ ποδήλατο... Σηκώθηκα κι' ἐβοήθησα τὴν καϊμένη τὴ γριούλα νὰ σηκωθῆ.

Ἠμάζεψε τὴ ρόκα της νὰ τὴ μαντήλι της, ξεσκονίστηκε καὶ ἔφυγε μουρμουριζόντας: «Δὲ μᾶς φτάνανε τἀγόρια, ἀνεβήκανε τώρα καὶ τσουπιὰ στὸ ἀποδήλατο», καὶ χωρὶς νἀκούσει τὸ «συγγνώμη» ποὺ τῆς ἔλεγα.

Πῶς νὰ τ' ἀκούσῃ ὅμως ἀφοῦ δὲν ἄκουσε τὸ κοιδοῦνι τοῦ ποδηλάτου;...

Κυρὰ-Φροσύνη

ΣΚΕΨΕΙΣ

Ἐκεῖνοι ποὺ βρίσκουν ἄσκημα νοήματα μέσ' στὰ ὄμορφα πράγματα, εἶναι διεφθαρμένοι. Κι' αὐτὸ εἶναι δυστύχημα.

Σκοπὸς τῆς τέχνης εἶναι νὰ φανερώνει τὴν τέχνη καὶ νὰ κρατᾶ κρυμμένο τὸν καλλιτέχνη.

Ἠθικὰ ἢ ἀνήθικα βιβλία δὲν ὑπάρχουν· τὰ βιβλία εἶναι καλογραμμένα ἢ κακογραμμένα. Τίποτ' ἄλλο.

(Ὄσκαρ Οὐάϊλδ) *Ἐγλεξίτσα*

Σημ. τ. Δ. — Τρόπος ποὺ λέγειν. Ὁ Ὄσκαρ Οὐάϊλδ ὀνομάζει τἀνήθικα βιβλία «κακογραμμένα». Καὶ φυσικά, ἕνα καλογραμμένο βιβλίο, ἀπὸ ἀληθινὸ συγγραφέα, δὲν μπορεῖ ποτὲ νὰ εἶναι ἀνήθικο. Μόνο, κάποτε, ἀκατάλληλο γιὰ παιδιά. Ἀλλ' αὐτὸ εἶναι ἄλλο πρᾶγμα.

ΚΟΥΒΕΝΤΕΣ ΤΟ ΣΟΥΡΟΥΠΟ

Τῆς παρέας μου τῆς κατέβηκε κεῖνο τὸ βράδυ ἡ λόξα νὰ πάῃ, λέει, νὰ δῇ πῶς βγάζαν στὸ χωριὸ τὰ κρεμμύδια. Ἄ! ὅλα κι ὅλα, γιὰ τὰ κρεμμύδια δὲν εἶχα ὄρεξη νὰ πάρω δρόμο κάπου τρία τέταρτα, ὅλο ἀπὸ βάτους, καὶ στὸ τέλος νὰ δῶ κάτι ποὺ τὄχα ξαναδεῖ.

— Κάθησε νὰ φυλᾷς τὸ σπίτι! ἦταν ὁ εἰρωνικός χαιρετισμός τους. Μὰ γιὰ νὰ μὴν τὸ «φυλάω» κι' ἐγὼ θἄκανα ἕνα περίπατο μὲ τὴ μικρή μου φίλη ὡς τὸ ποτάμι.

Σὲ λίγα λεπτὰ βρισκόμαστε μπροστὰ στὰ γαλήνια νερὰ καὶ στὶς ὄχθες, τὶς πυκνοφυτεμένες μὲ λυγαριὲς καὶ πικροδάφνες. Ἐπλωθήκαμε στὴν ἀρχὴ ἀμίλητες. Ἡ φούρκα μου ἐξακολουθοῦσε ἀκόμα.

Μὰ ἡ μικρὴ χωριατοπούλα, ποὺ τὸ ψαλίδι τῆς γλωσσίτσας της φημιζόταν στὸ χωριὸ γιὰ πολὺ ἀχονισμένο, δὲ μπόρεσε ν' ἀνθέξῃ περισσότερο σ' αὐτὴ τὴ βουβαμάρα, καὶ δειλὰ μοῦ εἶπε:

— Μὰ γιατὶ δὲ σὲ πῆραν μαζί τους;

—Ἐμένα δὲ μ' ἀγαποῦν, τῆς εἶπα χαμογελώντας. Ἐσύ, Βγενιώ, μ' ἀγαπᾶς λίγο;

—Ἐγώ; Πολύ, πολύ!

—Ἀλήθεια; εἶπα ἱκανοποιημένη· μὰ πῶς θὰ τὸ ξέρω αὐτό;

— Ἀφοῦ σὲ φιλῶ, ἦταν ἡ ἀπάντησή της· καὶ σηκώθηκε λίγο γιὰ νὰ μὲ φιλήσει.

Γέλασα μὲ τὴν ἀφέλειά της κι' ἐκείνη γύρισε καὶ μὲ κοίταξε παραξένα:

— Τί, δὲν τὸ πιστεύεις; Ἐγὼ δὲ λέω ψευτιὲς σὰν τὴν Ἀννιώ.

Δὲ μποροῦσα νὰ καταλάβω γιατὶ αὐτὴ ἡ κακία γιὰ τὴν Ἀννιώ, καὶ προσπάθησα νὰ μάθω:

— Μὰ εἶναι καλὸ κορίτσι καὶ κείνη, σὰν καὶ σένα. Καὶ σ' ἀγαπᾶ πολύ. Νά, προχτὲς ἔκλαιγε ποὺ δὲ τὴν ἔπαιξες μαζί σου. Δὲν τὴ λυπᾶσαι;

— Αὐτὴ ὅλο ψευτιὲς εἶναι. Ἔκλαιγε; Οὔ, θἄτριβε τὰ μάτια της γιὰ νὰ βγάλῃ δόχρυα. Καὶ ἔπειτα, τί ἤθελε; νὰ τῆς δώσω τὴν καλή μου κούκλα;

— Ποιὸς εἶπε τὴν καλή σου; Ἔ, καὶ τὴν παλιά σου ἂν τῆς ἔδινες, θὰ εὐχαριστιόταν.

Δὲ μίλησε, καὶ σὲ λίγο ἄφησε νὰ τῆς φύγουν αὐτὰ τὰ λόγια:

— Ἀφοῦ θὰ τὴ θυμᾶσαι κείνη στὴν Ἀθήνα καὶ θὰ τῆς στείλῃς καὶ μιὰ κούκλα...

Κεῖ μὲ συγκρατημένο λυγμό:

— Ἐκείνη τὴν ἀγαπᾶς πιὸ πολύ...

Αὐτὸ λοιπὸν ἦταν; Ζήλεια μ' ἄλλα λόγια.

Μετάνοιωσα γιὰ τὸ ψεύτικο πείραγμα καὶ τῆς εἶπα:

— Τί κουτὴ ποὺ εἶσαι! Τὸ πίστεψες; Μὰ τὸ εἶπα ψέμματα, ἔτσι γιὰ νὰ δῶ τί θὰ κάνῃς... Τί λὲς ἐκεῖ! Ἐσένα δὲ θὰ θυμᾶμαι; Ἴσα-ἴσα ποὺ θὰ σοῦ στείλω καὶ μιὰ κούκλα, καὶ καραμέλλες πολλές... Ἔλα, γέλασε λιγάκι...

— Πότε θὰ φύγετε; γύρισε καὶ μὲ ρώτησε.

—Μά, μεθαύριο μοῦ φαίνεται.

Τὰ θλιμμένα ματάκια μοῦ ἔδειξαν ὅλη τὴν πίκρα, κι' ἡ σιωπὴ ὅλη τὴν ἀμηχανία της. Θέλησα νὰ τὴν παρηγορήσω.

— Μπά, λυπᾶσαι, Βγενιώ; Μὰ θὰ ξανάρθω καὶ τοῦ χρόνου καὶ θὰ σὲ δῶ κοπέλλα πιά. Ἔπειτα, μὴν ξεχνᾶς πὼς θὰ μοῦ γράψῃς γιὰ τὰ μαθήματα, καὶ γιὰ τὰ παιγνίδια σας μὲ τὴν Ἀννιώ, ἀλήθεια;

— Μπά!

Μὰ ἕνα «μπά» μὲ χαμηλωμένο κεφάλι. Ἄκεφο πολύ. Χαμήλωσα κι' ἐγὼ τὸ δικό μου.

Ἡ θλίψη μὲ τὴ σειρά της ἦρθε καὶ στὴ δική μου καρδιά.

Βαρωνέσσα

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ «ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ»

Ἀθῆναι, 42 ὁδὸς Εὐριπίδου τὴν 2 Ἰανουαρίου 1930.

ΕΥΤΥΧΙΣΜΕΝΟ τὸ Νέο Ἔτος, ἀγαπητά μου παιδιά! Μὲ ὑγεία πρῶτα-πρῶτα,— αὐτὸ δὲν εἶναι τὸ κυριώτερο;—μ' ἐπιτυχία, μὲ πρόοδο, μὲ ἀγάπη, μὲ χαρά! Σᾶς τὸ εὐχομαι μὲ τὴν καρδιά μου. Καὶ σᾶς διαβιβάζω ἀκόμα τὶς εὐχὲς τοῦ κ. Φαιδώνος, τῆς Κυρᾶ-Μάρθας, τοῦ Ἀνανία κι' ὅλου μου τοῦ σπιτικοῦ. Σᾶς εὐχαριστῶ καὶ γιὰ τὶς πρωτοχρονιάτικες κάρτες ποὺ μοῦ στείλατε, γιὰ τὶς εὐχὲς καὶ τὰ καλὰ σας λόγια. Νὰ μοῦ ζήσετε! Καὶ τοῦ χρόνου!

Τὸ ***Ἀκούρδιστο Ρολόϊ*** κάνει μιὰ ἔκκλησι στ' ἀγάρια τοῦ κύκλου μας, νὰ βάλουν τὰ δυνατά τους, γιὰ νὰ μὴν ἀφήσουν τὰ κορίτσια νὰ ἐπικρατήσουν πάλι στὸ Πένταθλο τοῦ 1930-31. Κι' εἶναι βέβαιο τὸ ***Ἀκούρδιστο Ρολόϊ*** πῶς τ' ἀγάρια θὰ ὑπερισχύσουν, φτάνει νὰ μὴν πάρουν τὸ ζήτημα ἀψήφιστα ὅπως ὡς τώρα, παρὰ νὰ θελήσουν νὰ ὑπερασπισθοῦν τὸ φῦλο τους μ' ὅλη τους τὴ θέλησι καὶ τὴν ἱκανότητα. "Ας ἰδοῦμε λοιπόν· «νῦν ὑπὲρ πάντων ἀγών' !»... Τό ἴδιο προβλέπει, ὅτι τὸ φετεινὸ ξεσπάθωμα θὰ ὑπερβάλῃ ὅλα τὰ προηγούμενα, γιατὶ ὅλοι σ' ὅσους ἔδειξε τὰ πρῶτα μου φυλλάδια, ἐνθουσιάσθηκαν καὶ τοῦ ὑποσχέθηκαν νὰ γραφοῦν τώρα τὶς γιορτές.

Ἡ ***Λαχτάρα τῆς Δευτεριᾶς*** δὲν μοῦ ἔγραψε πέρσι γιατ' εἶχε πάρα πολλὰ μαθήματα. Φέτος ὅμως, ποὺ τελείωσε τὸ Γυμνάσιο μὲ ἄριστα κι' ἔχει ὅλο τὸν καιρὸ δικό της, θὰ μοῦ γράψῃ συχνὰ καὶ θὰ λαβαίνῃ μέρος σ' ὅλη τὴν κίνησι. Χαίρω πολὺ γι' αὐτό. Μὲ συγκίνησι κὰ τὸ μέρος τοῦ γράμματός της ὅπου μοῦ λέει γιὰ τὴ γνωριμιὰ τοῦ πατέρα της. Γιατ' εἶχε πατέρα καὶ δὲν τὸν γνώριζε καθόλου: δεκαεφτὰ χρόνια ἔλειπε στὴ Νορβηγία. Ἀλλὰ τὸ περασμένο καλοκαίρι μπόρεσε νὰ κατεβῇ γιὰ λίγο καιρὸ στὴν πατρίδα του κι' ἔτσι ἡ ***Λαχτάρα τῆς Δευτεριᾶς*** ἔχει τώρα πατέρα ποὺ τὸν γνωρίζει. Τί καλά!

Ὁ ***Βάτραχος Νο 3*** μοῦ γράφει ὅτι ἅμα ἔλαβε τὸ πρῶτο μου φυλλάδιο, «ἔτρεχε, πηδοῦσε καὶ φώναζε σὰν τρελὸς ἀπ' τὴ χαρά του». Φανταζόμαστε τώρα φωνὲς καὶ πηδήματα ἑνός... βατράχου! Βρεκεκέξ, κοάξ, κοάξ!... Ὁ ἴδιος μοῦ γράφει ὅτι τὴν «Καλύβα τοῦ μπάρμπα-Τόμ» τὴν εἶδε στὸν Κινηματογράφο καὶ γι' αὐτὸ μὲ διπλὴ εὐχαρίστησι θὰ τὴ διαβάζει στὰ φυλλάδιά μου.

Θὰ εἴδες, ***Κοραῆ***, τὴν ἔγκρισι τοῦ ψευδωνύμου σου. Τὸ γράμμα σου μ' εὐχαρίστησε πὼς θὰ μοῦ γράψῃς γιὰ τὰ μαθήματα, καὶ γιὰ τὰ παιγνίδια σας μὲ τὴν Ἀννιώ, ἀλήθεια;

— Μπά!

Μὰ ἕνα «μπά» μὲ χαμηλωμένο κεφάλι. Ἄκεφο πολύ. Χαμήλωσα κι' ἐγὼ τὸ δικό μου.

Ἡ θλίψη μὲ τὴ σειρά της ἦρθε καὶ στὴ δική μου καρδιά.

Βαρωνέσσα

Ἤδη πρὸ ἑβδομήντα ἐτῶν. Μικρὸς ἤλθε στὰς Ἀθήνας. Ἐσπούδασε ἐδῶ. Ὅταν ἔγινε εἴκοσι περίπου ἐτῶν, ἔδρυσε τὸ περιοδικὸ τοῦτο. Κι' ἀπὸ τότε ἴσαμε σήμερα, πενήντα δύο χρόνια, τὸ ἐκδίδει καὶ τὸ διευθύνει. Σ' αὐτὸ ἀφοσιώθηκε ὅλος. Δὲν ἔκαμε τίποτ' ἄλλο. Ἀλλ' αὐτὸ ποὺ ἔκαμε καὶ κάνει εἶναι βέβαια *κάτι τί*...

Νὰ κι' ἡ ***Σανθὴ Μουσμέ***, ποὺ εἶναι τρία χρόνια συνδρομήτριά μου κι' ὅσο περνᾶ ὁ καιρός, τόσο μὲ ἀγαπᾶ. Ἀδιάφορο ἂν εἶχε πολὺν καιρὸ νὰ μοῦ γράψῃ... Εἶναι κατενθουσιασμένη μὲ τὰ φετεινά μου μυθιστορήματα, καὶ προπάντων μὲ τὴν «Καλύβα τοῦ μπαρμπα-Τόμ», γιατί ἡ γιαγιά της, ποὺ τὴν ἔχει διαβάσει, τῆς εἶπε πὼς εἶναι ἀριστούργημα. Καὶ μοῦ γράφει: «Σὺ μονάχα ξέρεις νὰ μαντεύῃς τὶς ἐπιθυμίες τῶν παιδιῶν σου. Τὸ δείχνουν αὐτὰ ποὺ διαλέξες γιὰ μᾶς δώσης φέτος...»

Καὶ σύ, ***Πούλια***, σὲ διάστημα δέκα ἐτῶν, βγὴν μοῦ ἔγραφες παρὰ δύο-τρεῖς φορές. Δὲν ἀμφέβαλα ὅμως γιὰ τὴν ἀγάπη σου, γιατί καλύτερα ἀπ' τὰ λόγια μοῦ τὴν ἔδειχναν τὰ πράγματα: Ἀνανεώνεις τὴ συνδρομή σου ταχτικὰ ἀπὸ τὸ 1919 ποὺ πρωτογράφτηκες. Πῶς μπορεῖ λοιπὸν νὰ μὴ μάγαπᾷς; Ὀρτόσο σ' εὐχαριστῶ καὶ γιὰ τὰ καλά, τὰ ὡραῖα λόγια ποὺ μοῦ γράφεις σήμερα. Διαβιβάζω καὶ τὰ συγχαρητήριά σου στὶς νικήτριες τοῦ Πενταθλου.

Δὲν πειράζει, ***Γάησσα τῶν Ἀθηνῶν***, ἀφοῦ τὰ πολλά σου μαθήματα εἶναι ἡ αἰτία. Στεῖλε μόνο τὰ τετράδια ποὺ χρωστᾶς,—αὐτὰ εἶναι ἀνάγκη νὰ τὰ στείλῃς,—καὶ μένα γράφε μου μόνο ὅταν βρίσκεις λίγον καιρό. Ἔδωσα τὸ γράμμα σου νὰ τὸ διαβάσει ὁ κ. Ξ. ποὺ εὐχαριστήθηκε πολὺ γιὰ ὅσα γράφεις.

Χαίρω, ***Ρετσίνα***, ποὺ εἶσαι τώρα καλά. Ναί, εὐγενικὴ ἡ ἰδέα σου νὰ γίνῃς, ἅμα τελειώσῃς τὸ Γυμνάσιο, θηλαδὴ τοῦ χρόνου, νοσοκόμα στὸν Ἐρυθρὸ Σταυρό· ἀλλ' αὐτὸ δὲν εἶναι «ἐπάγγελμα» ὅπως τὸ λές. Ἂν ἔχῃς ἀνάγκη νὰ ἐργασθῇς, πρέπει νὰ διαλέξῃς κανὲν' ἄλλο· ἂν δὲν ἔχεις ὅμως, ἀφιερώσου σ' αὐτὴν τὴν ἀσχολία καὶ τὴν ἀποστολή, ποὺ τὴ βρίσκεις τόσο ὑψηλὴ καὶ ὡραία.

Ἡ ***Πάνθεια Ἀβραδάτου***, ποὺ γιὰ τὴ νίκη της στὸ Πένταθλο εἶχε νὰ λάβει ἕνα δῶρο ἀξίας 130 δραχμῶν, μὲ παρεκάλεσε νὰ ἐγγράφω γιὰ ἕνα χρόνο ἕνα παιδί, φιλικό της γειτονόπουλο. Καὶ μὲ τὸ ὑπόλοιπο νὰ τῆς στείλω ἕνα βιβλίο μὲ αὐτόγραφη ἀφιέρωση τοῦ κ. Ξενοπούλου. Ἐνέγραφα λοιπὸν τὸ παιδί καὶ τῆς ἔστειλα τὸ «Ὑπὲρ Πατρίδος» μὲ τὸ αὐτόγραφο ποὺ ζήτησε. Τὸ ἴδιο δῶρο ἔχει νὰ λάβῃ κι' ἡ ***Μεγάλη Ἑλλάς***, νικήτρια στὴ Μεγάλη Τάξη. Μοῦ ἔγραψε μάλιστα ὅ,τι θἐγράφαζε γιὰ τὴν ***Πάνθεια Ἀβραδάτου***, νἀγοράσω καὶ γι' αὐτήν, ὥστε νἄχουν κι' οἱ δυὸ τὸ ἴδιο ἀναμνηστικό. Φυσικά, αὐτὸ δὲν γίνεται πιά. Ἔτσι ἡ ***Μεγάλη Ἑλλὰς*** θὰ λάβῃ, δεμένο, ἕνα βιβλίο, ποὺ τὸ βρίσκω πολὺ κατάλληλο, καὶ ποὺ εἶχα σκοπὸ νὰ τὸ στείλω καὶ στὶς δυό, (ἀφοῦ τὰ χρήματα ποὺ μαζεύθηκαν, δὲν ἦταν ἀρκετὰ γιὰ κανένα ἀγαλματάκι ἢ ἄλλο καλλιτεχνικὸ ἀντικείμενο ποὺ νἀξίζῃ): τὴν «Ἑλληνικὴ Διακοσμητικὴ» τῆς κυρίας Ἀγγελικῆς Χατζημιχάλη, λαμπρὸ καὶ χρησιμότατο βιβλίο γιὰ ἕνα κορίτσι, μὲ πλῆθος χρωματιστὲς εἰκόνες καὶ σχέδια. Ἔχει 100 δραχμές, καὶ 30 φτάνουν δπωσδήποτε γιὰ τὸ δέσιμο καὶ τὰ ταχυδρομικά. Ἂν ἔμοιχ ἡ ***Μεγάλη Ἑλλὰς*** τὸ ἔχῃ ἢ προτιμᾷ τίποτ' ἄλλο, τὴν παρακαλῶ νὰ μοῦ γράψῃ.

Σ' ἄλλους δὲν ἔχω τόπο νἀπαντήσω ἐδῶ. Θὰ εὐχαριστήσω μόνο ἐκείνους ποὺ ξεσπάθωσαν. Εἶναι οἱ ἑπόμενοι: ***Θεόφιλος Δ. Φραγκόπουλος, «Ἕνωσις Ἑλληνοπούλων», Ἐλπὶς Βεληλιτζίου, Πιπίνα Ζαντέ, «Μακεδονικὴ Δυναστεία», Λουλούκα Μ. Ράλλη, Πάνθεια Ἀβραδάτου, Ἑλένη Φουράκη, Νανοικὰ Ν. Μουσούρη, Ἀρτεμισία Πακερίδου, Μαίρη Ζ. Καρτάλου, Ἔμμ. Α. Διακόπουλος, Πέπη Παπάζογλου, Σοφία Μαρτίνου, Ἰωάννης Τιάλιος, Ἐρυσούλα Ζυγομαλᾶ, Ἄννα Κανδαράκη, Παναγ. Σ. Ἀρβανίτης, Ἑλένη Κωτσῆ, Βούλα Λέγγερη, Βασ. Γ. Μπέτσος, Μαρία Ν. Πολίτου, Ὀλυμπία Ι. Κρυσταλλίδου, Ἔλντα Βόλγγου καὶ Ἰάς.*—Εἶναι κι' ἄλλοι ποὺ δὲν τοὺς ἔγραψα ἀκόμα στὸ βιβλίο μου. Ἀλλὰ κι' αὐτούς, ποὺ θὰ τοὺς ἀνωφέρω μεθαύριο, καὶ τοὺς ἀνωτέρω, ὅλους, τοὺς εὐχαριστῶ μὲ τὴν καρδιά μου! Εἴθε, καλά μου παιδιά, ποὺ ξεσπαθώνετε. Ἔτσι μοῦ δείχνετε τὴν ἀγάπη σας, συντελεῖτε στὴ διατήρησι καὶ τὴν πρόοδο τοῦ ἀγαπητοῦ σας περιοδικοῦ, καὶ κάνετε εὐτυχισμένα κι' ἄλλα παιδιά, ποὺ γι' αὐτὸ θὰ σᾶς εὐγνωμονοῦν...***

Ὡραίας Ἐπιστολὰς μοῦ ἔστειλαν αὐτὴν τὴν ἑβδομάδα κι' οἱ ἑξῆς: ***Ἀστραπόβροντο, Ἐλπά, Ἀγριοπούλι, Πορφυρογέννητη, Δούλα, Μελαγχολική Ὑπαρξις, Νησιωτοπούλα, Πεπρωμένον, Σμαράγδα Σουβλατζῆ, Ἔλντα Βόλγγου, Εἰρηνούλα Καρακώστα, Φῶτος Λάμψης, Λατάνια, Φάρος τῆς Εἰρήνης, Πρωϊκίτισσα τοῦ Ἰδεώδους, Ἐλευθέριος Ν. Ρουσσάκης, Ἀφροδίτη τῆς Μήλου, Σταράτη, Κάστρο τοῦ Μιστρᾶ, Ἄκης Πελαργηνὸς,*** καὶ ***Σμέλλος Χρύσανθος.***—Ἐξετέλεσα τὶς παραγγελίες των. Σ' ὅσους μπορέσω θἀπαντήσω στὸ ἐρχόμενο.

ΓΙΑ ΤΗΝ Σ. Σ. Σ.

Ἀπορρίπτονται:

«Νύχτα» τοῦ ***Παιδιοῦ τῆς Σαλονίκης***. Κοινότατο θέμα καὶ γράψιμο μέτριο.— «Δικαιοσύνη» τοῦ Ἰδιου. Θεέ μου, τί θέμα καὶ τί ἰδέες ποὺ τὄχουν ἐμπνεύσει! Μὰ εἶναι δυνατὸ νὰ ἔχει κανεὶς τὸ δικαίωμα νὰ σκοτώνει ὅλους ὅσοι τοῦ φέρνονται σκληρά; Αὐτὸ θἄφερνε τὴν ἀναρχία καὶ τὸ χκρέμισμα κάθε κοινωνίας. Ὄχι, ὄχι, προσέχετε νὰ μὴν ἀποῦτε τέτοιες ἀνατρεπτικὲς ἰδέες, ποὺ δὲν ἔχουν καμμιὰ βάσι. — «Δυὸ ρέμματα» τοῦ ***Τώνη Ἐμουσοπολίτη***. Τὸ θέμα εἶναι καλοδιαλεγμένο, κι' ἂν ἦταν γραμμένο μὲ σχετικὴν ἁπλότητα, θὰ ἦταν ἕνα ὡραῖο κομμάτι. Ἀλλὰ ἔτσι καθὼς εἶναι, τοῦ λείπει κάθε ἁπλότης καὶ πνίγεται στὴν ἀριστολογία καὶ στὴ φλυαρία. — «Φανταστικὴ παρέλαση» τῆς ***Ἐλιᾶς***. Τὸ θέμα εἶναι τέτοιο, ὥστε θὰ μποροῦσε νὰ γράψῃ τόμο ὁλόκληρο χωρὶς νὰ σωθῇ. Κι' ὅμως αὐτὰ τὰ λίγα ποὺ ἔγραψε, εἶναι ἤδη φλυάρα. Φτάνει ἄραγε τὸ θέμα ἢ τὸ γράψιμο; Φαντάζομαι ὅτι καὶ τὰ δυό.

—Ἀπὸ τὰ δυὸ κομμάτια τοῦ ***Οὐράνιου Τόξου***, ἐγκρίνεται ὁ «Ζοζός» κι' ἀπορρίπτεται ἡ «Ἁγία Βαρβάρα». Τὸ τελευταῖο αὐτὸ εἶναι πιὸ ἀτεχνο κι' ἔχει ἀρκετὴ φλυαρία. Παρακαλῶ τὸ ***Λυσύφαστρο*** νὰ ξαναγράψει σὲ ἁπλούστερη κι' ὁμαλότερη γλῶσσα τοὺς δυὸ «Μύθους λουλουδιῶν», νὰ σημειώσῃ καὶ ἀπὸ ποῦ τοὺς μετέφρασε καὶ νὰ μοῦ τοὺς ξαναστείλῃ.—Τέλος, σύμφωνα μὲ τὴν αὐστηρὴ ἀρχὴ ποὺ ἔθεσα, ἀπορρίπτω

Ἡ Διάπλασις ἀσπάζεται τοὺς φίλους της: ***Ἐξυπνούλαν*** (σ' εὐχαριστῶ γιὰ ὅσα γράφεις μὲ τὴν εὐκαιρία τῆς ἀνανεώσεως τοῦ ψευδωνύμου σου· πές στὴ φίλη μας ***Μ.Χ'' Κ.*** εὐχαριστῶ·) ***Συριανὸν Διάβολον*** (σοῦ ἔστειλα τὸν Ὁδηγό· σ' εὐχαριστῶ γιὰ τὶς προσπάθειες ποὺ καταβάλλεις γιὰ τὴ διάδοσή μου κι' ἐλπίζω νἄχουν καλὸ ἀποτέλεσμα·) ***Ἀσπασίαν Πολλάτου*** (εὐχαριστῶ καὶ περιμένω·) ***Φρύνην*** (ἔστειλα 10 τετράδια· τὸ ψευδώνυμο, εἶδες, ἀνεκρίθη· περιμένω τὰ «παράξενα ὀνόματα»·) ***Τοὶν-Τοὶν*** (τὶς ἔλαβα· εἶχες ὅμως καιρό, ἂν ἤθελες, νὰ σκεφθῆς καὶ νὰ λύσης περισσότερες·) ***Ἰζόλδην*** (ἔλαβα, εὐχαριστῶ πολὺ γιὰ ὅλα· γιὰ τὸ κομμάτι σου δὲν θυμοῦμαι· μένουν ὅμως ἀκόμα μερικὰ ποὺ δὲν τὰ διάβασα· ἴσως εἶναι μέσα σ' αὐτὰ ὁπωσδήποτε αὐτὸ θὰ τὸ μάθης γρήγορα·) ***Ἀγριοπούλι*** (ἀνεκρίθη· ὅταν θὰ ζητήσης ἀλληλογραφία, μὲ Μικρὴ Ἀγγελία βέβαια, μπορεῖς νὰ βάλης ὅποια διεύθυνση θέλεις·) ***Ὀδάλιαν*** (χαίρω ποὺ ἀποφάσισες νὰ λαβαίνης μέρος στὴν κίνηση·) ***Θαλασσόπουλι*** (ἔλαβα, εὐχαριστῶ· σὲ συγχαίρω γιὰ τὴν ἐπιτυχία σου στὶς εἰσαγωγικὲς ἐξετάσεις·) ***Κούκλαν τοῦ Χωριοῦ*** (τί νὰ γίνῃ! ἀνεξιχνίαστα, παιδί μου, τὰ θελήματα τοῦ Θεοῦ·) ***Θάλειαν Παυρουδῆ*** (ἐξετέλεσα· ὡραῖο τὸ γραμματάκι σου!) ***Φαουστίναν*** (εὐχαριστῶ καὶ περιμένω·) ***Ρέτην Μικροῦ*** (ἔχει καλῶς· νὰ μοῦ γράψης ὅμως κάπου-κάπου·) ***Ἐρυσσούλαν Δ. Ζυγομαλᾶ*** (γιὰ τὸ ξεσπάθωμα σ' εὐχαριστῶ· «Ὁδηγὸν» ἔστειλα·) ***Νὶκ Λάϊν*** (εὐχαριστῶ πολὺ γιὰ ὅλα·) ***Βιργίλιον*** (δὲν πειράζει κι' ἐγὼ δὲν εἶχα ἀμφιβολία, ἀλλ' εἶναι τυπικό·) ***Λυσόχαρτο*** (ὁ χαριτωμένος Ἄης-Βασίλης ἔφτασε σῶος καὶ ἀβλαβὴς στὸ κουτάκι του· εὐχαριστῶ πολὺ γιὰ τὸ δῶρο·) ***Α. Μαδυτηνὸν*** (ναί, ἀλλὰ τοῦ χρόνου· τὸ φετεινὸ Δημοψήφισμα εἶναι γιὰ τὰ ψευδώνυμα τοῦ 1929·) ***Α. Ζαχαρίου*** (εὐχαριστῶ γιὰ τὴν ἔμμετρη «Πρωτοχρονιά»·) ***Νικολέτταν Ι. Βαλλιάνου*** (ναί, μὴν ἀνησυχῆς, δὲν πειράζει·) ***Μῦρο τοῦ Μαγιοῦ*** (τὴν ἔλαβα· ἀγνοεῖς ὅμως ὅτι τὴν κρίση μου θὰ τὴν ἰδῆς ὅταν θὰ ἀημοσιευθοῦν τ' Ἀποτελέσματα στὸ τέλος τῆς ἑξαμηνίας·) ***Νέστορα*** (μένουν στὴ διάθεσή σου ἀρ. 9·) ***Ἁρμονίαν*** (ἔλαβα, εὐχαριστῶ·) ***Νικόλαον Κ. Τάτον*** (νὰ διαβάσης τὸν «Ὁδηγὸ» δὲν στέλλονται ἔτοι οἱ λύσεις·) ***Δὸν Ζουὰν*** (Ὁδηγὸν ἔστειλα· ὀφείλεις λεπτὰ 30· γιὰ τὶ βιβλία ρώτησες; δὲν θυμοῦμαι· ὄχι, ἀπὸ ἄλλο περιοδικὸ δὲν μπορεῖς νὰ πάρης, ἐκτὸς ἀπὸ ξένο, καὶ νὰ τὸ μεταφράσης·) ***Ζουλεΐκαν*** (φίλησέ μου καὶ τὴν ἀδελφούλα·) ***Χρυσούλαν Ἀντωνιάδου, Ἰάνθην Μεζᾶ, Ζωὴν Διακοπούλου, Ἀριστείδην Χαϊδήρογλου, Βίσμαρκ*** κτλ. κτλ.

Α. Ζαχαρίου, Ἀνδρ. Γ. Καλλιαντζῆν, Ἡρακλῆν, Ἰωάν. Μητρόπουλον, Γεώργιον Ὀδ. Βουδούρην, Ὀλυμπίαν Κρυσταλλίδου, Ὀρφέα (Ὁδηγὸν κτλ. ἔστειλα).

Εἰς ὅσας ἐπιστολὰς ἔλαβα μετὰ τὴν *1 Ἰανουαρίου*, θ' ἀπαντήσω στὸ ἐρχόμενο.

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

ΣΥΝΕΧΕΙΑ τοῦ 248ου Διαγωνισμοῦ. Τοῦ φυλλαδίου τούτου αἱ λύσεις εἶναι δεκταὶ μέχρι τῆς 4 Μαρτίου.

57. Λεξίγριφος

Ὁ παγοδρόμος φόρεσε,
Τὸ πρῶτο μου καὶ ὥρμησε.
Σ' ὅποια πληγὴ τὸ δεύτερο
Τὸ βλέπεις **ποὺ** ἀφόρμησε.
Αὐτὰ τὰ δυὸ ἀταίριαστα
Τὰ συνταιριάζω ἐγὼ
Καὶ φτιάνω ἕναν **περίφημο**
Ρωμαῖο στρατηγό.

Κυρὰ-Φροσύνη

58. Συλλαβόγριφος

Τρία σύμφωνα ἑνωμένα,
Τίποτ' ἄλλο μὴ γυρεύης,
Καὶ φαῖ ποὺ τὸν καθένα
Ξετρελαίνει μαγειρεύεις.

Μῦρον τῆς Ἄνδρου

59. Στοιχειόγριφος

Βασίλισσα τὸ στέμμα της
Φορεῖ τὸ ἑλληνικό,
Βάζει καὶ στὸ φουστάνι της [ούρά,
Καὶ πέρα, στὴν πατρίδα της,
Ποτάμι ξακουστὸ
Μᾶς δείχνει μὲ καμάρι καὶ [χαρά.

Πιταιρίκος

60. Μεταγραμματισμὸς

Θεὸς τῆς Βαβυλώνας
Σὲ παλαιοὺς αἰῶνας
Τὸν **τράχηλό** του **ἀλλάζει**
Καὶ γίνεται μιὰ πόλη
Ποὺ καθὼς ξέρουν ὅλοι
Νόστιμα μῆλα βγάζει.

Ἀκούρδιστο Ρολόϊ

61. Ἀστὴρ

* * * Ὀριζοντίως ἀρ-
* * * χαία πόλις τῆς
* * * Βοιωτίας· κα-
* * * Α * * * θέτως ἡρωὶς τ.
* * * Σαΐξπηρ μὲ ὠ-
* * * ραῖον ὄνομα·
* * * διαγωνίως δὲ Βυζαντινὸς αὐτοκράτωρ καὶ βαλκανικὸν βασίλειον.

Νέμεσις

62. Κρυπτογραφικὸν

1234567846 = Νῆσος τ. Ἀμερικῆς.
23827 = Ἄνθος.
35567846 = Κράτος τ. Εὐρώπης.
42567846 = Νῆσος τῆς Εὐρώπης.
561676 = Εἶδος ἀρτου.
68676 = Πόλις.
73776 = Μήτηρ ἁγίου.
86746 = Κράτος τ. Εὐρώπης.

Τὸ ψευδώνυμόν μου: 6256786

63-67. Μαγικὸν Γράμμα

Τῇ ἀνταλλαγῇ ἑνὸς γράμματος ἑκάστης τῶν κάτωθι λέξεων δι' ἑνὸς ἄλλου, **πάντοτε** τοῦ αὐτοῦ, νὰ σχηματισθοῦν ἄνευ ἀναγραμματισμοῦ ἄλλαι τόσαι λέξεις: ***ἔτος, μῆκος, ζυγίζω, μῦθος, πεπτός.***

Νίκη-Δόξα

68. Διπλῆ Ἀκροστιχὶς

Τὰ μὲν ἀρχικὰ τῶν κάτωθι ζητουμένων λέξεων ἀποτελοῦν ποταμὸν τῆς Πελοποννήσου, τὰ δὲ τρίτα γράμματα νεοέλληνα ποιητήν:

1, Ρωμαῖος ρήτωρ· 2, Εἶδος μικροῦ ποταμίου· 3, Μία τῶν Χαρίτων· 4, Πόλις τῆς Ἑλλάδος· 5, Πόλις τῆς Τουρκίας· 6, Βασιλεὺς τῆς Αἰγύπτου.

Γιὰ τὴν Πατρίδα

69. Ἀρχαῖος Γρῖφος

Ἰωάννης ὃν φιλεῖς πῶς ὃν μ' ἄλλον τάχυνον.

Μοκοκὸ

70. Γρῖφος

ἀν
ἀν ἀν ε ε
Ἐμοῦ σε α
ἀν ἀν ε ε
ἀν ε

Ταρζὰν

Διὰ τοὺς Γαλλομαθεῖς

71. Ciné-Rébus

πλατύς, ἔτος, ἑορτή, ὅπου, πλατύς, ἔτος, νεράϊδα, ὁ πόλεμος.

Νὰ μεταφρασθοῦν γαλλιστὶ αἱ λέξεις αὗται καὶ νὰ προφερθοῦν ταχέως ὥστε νὰκουσθῇ κοινότατον γαλλικὸν ρητόν.

Σμυρνιωτάκι

72 Rébus

6
LA VIE
1000

Λυσέχαρτο

ΛΥΣΕΙΣ

τῶν Πνευμ. Ἀσκησ. τοῦ φύλ. 42

609. Ἰκόνιον (εἰκών, ἴον). — 610. Καλάμι (κᾶ, λᾶ, μί.)—611. Σπόρος-σκόρος-κόρος. 612. Ἡράκλειος-Ἡράκλειτος.

613. Δ Σ
Η Ρ Ο Ι
Μ Α Γ Κ
Η Μ Ρ Ε
Τ Α Λ
Ρ Ι
Π Α Ν Κ Α Ι

614. Ἦταν τριανταέξη (36+36+18+9+1=100). — 615-619. Διὰ τοῦ Σ: ***σάυρα, μέσος, τόσος, πόσος, σῶμα.*** — 620. ΦΟΡΜΙΓΞ (Φαβιέρος, ΒΟσπορίτης, ΣυΡκούφ, ΚοσΜοχαλάστρα, ΝάρκΙσσος, ΛυκαυΓή, ΟὐΐλκοΞ.)— 621. Ἀνάξιον ἄνδρα μὴ ἐπαίνει διὰ πλοῦτον.—622. ***Περιμένω μὲ ἀνυπομονησία κάθε φυλλάδιο.*** (περὶ μὲν ο, μὲ α νὶ, Πομόνης. ι, α, κ, δέ, φύλλα δύο.)—623. Soupirail Soupir, ail.) — 624. Ver vert dans verre.

Προμηθευθῆτε ὅλοι

τὸ ἀπαραίτητο βιβλιαράκι:

ΟΔΗΓΟΣ
ΤΟΥ
ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΟΥ

Τιμᾶται δρ. 5.

Καὶ ταχυδρομικῶς δρ. 6.

ΜΙΚΡΑΙ ΑΓΓΕΛΙΑΙ

Διὰ 1 ἕως 10 τὸ πολὺ λέξεις μὲ ἁπλὰ στοιχεῖα δρ. 6, τὸ ἐλάχιστον τίμημα. Πέραν τῶν 10 λέξεων 60 λεπτὰ ἡ λέξις, μὲ παχέα δὲ στοιχεῖα λεπτὰ 70 καὶ μὲ κεφαλαῖα δρ. 1. Ὁ χωριστὸς στίχος δρ. 3. Οἱ μὴ συνδρομηταὶ πληρώνουν τὰ διπλά. Ἡ προπληρωμὴ εἶναι ἀπαραίτητη.

| Α' — 70 |

Η Βασίλισσα τοῦ Δάσους καὶ ἡ Κούκλα τοῦ Χωριοῦ ἐύχονται στὸν Διαπλασοκοσμο τρισευτυχισμένο τὸν καινούργιο μας χρονο.

| Α' — 71 |

Γιὰ τὴ γιορτούλα σου χίλιες εὐχές, ἀγαπημένη μου **Βασίλισσα τοῦ Δάσους.**

Κουκλα τοῦ Χωριοῦ

| Α' — 72 |

Τὸ ὡραιότερο ψευδώνυμο **ΤΑΡΖΑΝ.** Ἐμπρός, Διαπλασόπουλα - Διαπλασοπούλες, ψηφίσατέ το.

| Α' — 73 |

Ἀγαπητὰ καὶ εὐγενικὰ Διαπλασόπουλαες, ἀναμένομεν ἀπὸ εὐγενικιά σας, καρδιὰ ἀλληλογραφίαν μαζί μας. Δ/σις: Ἐλενίτσαν Πολίτου, Γκοριτσάν Σπάρτης, διὰ τὴν:

Ἔρημη Μικρούλα
Καρδιογνώστρια

| Α' — 74 |

Προτομπαίνοντας στὸ Διαπλασόκοσμο τὸν χαιρετῶ φιλικά· Ἐπιθυμῶ ἀλληλογραφία, ἀνταλλαγὴν καρτῶν. Μ. Μυστικῶν. Δ/σις: Γεώργιον Λαμπρόπουλον, Σπάρτην, διὰ: **Παιδὶ τοῦ Εὐρώτα**

| Α' — 75 |

Προτομπαίνοντας στὸ Διαπλασόκοσμο, χαιρετῶ ἀπαξάπαντας. **Νέατωρ**

| Α' — 76 |

Γελασίνα, χρόνια σου πολλὰ κι' εὐτυχισμένα. Τί γίνεσαι; **Λατάνια**

| Α' — 77 |

Η Πριγκίπισσα τοῦ Ἰδεώδους εὔχεται στὸν Διαπλασόκοσμο τὸν καινούργιο χρόνο τρισευτυχισμένον, ἰδιαιτέρως στὸν Ἀθάμα, Ἄγνωστη καὶ Βαρωνέσσα.

| Α' — 78 |

Περιμένω ἀνυπομόνως ἀπὸ ὅλους ἐς τετραδιάκια καὶ κάρτες. Δ/σις: (Α—3).

Ὀρφεὺς

| Α' 79 |

Τὸ Χιονολούλουδο καὶ ἡ Λυγαριά, εὔχονται σ' ὅλα τὰ Διαπλασόπουλα χρόνια πολλά.

| Α' — 80 |

Ἀγαπημένα ἀδέλφια, εὐχούλες γιὰ τὴν Πρωτοχρονιά· μᾶς ξέρετε;

Λούλα, Καπετανόπουλα

| Α' — 81 |

Εὔχομαι σὲ ὅλα τὰ Διαπλασόπουλα - ες εὐτυχὲς τὸ νέον ἔτος. **Ταρζὰν**

| Α' — 82 |

Ποιὰ εὐγενικιὰ ψυχὴ θ' ἀρνηθῇ τὴν ψῆφο της στὸν **ΤΑΡΖΑΝ**

| Α' — 83 |

Νικολέων, Δὸν Ζουὰν Ἐμπ. Κηπουρίδη, Καρμεν, Δραμαία, Βοναπάρτη, Πανθεια Ἀδραδάτου, ἄθμα τῆς Σαλαμίνος, Μεγάλη Ἑλλάς, Κούκλα τοῦ Δάσους, εὐχαριστῶ διὰ τετραδιάκια. Ἔστειλα.

ΤΑΡΖΑΝ
Ὑποψήφιος Δημοψηφίσματος

| Α' — 84 |

Μικρομέγαλη, ὁ Προμηθέας αὔτε νὰ κουνηθῇ δὲν μπορεῖ ἀπ' τὶς δουλειές του. Ἡ γυναῖκα του ὅμως μανιάζει Προμηθεια, συχνὰ ἐγκαταλείπει τὴν ἑστία της καὶ ταξιδεύει . . . Δὸν Ζουὰν, ἡ καλοσύνη σου δὲν ἔχει ὅρια. Θὰ σὲ θυμηθῶ ὅταν ἔλθω ἐν τῇ βασιλείᾳ μου . . . Βασίλεια Παρμενίδη, δὲν μοῦ κάνει καθόλου αἴσθηση τὸ σκαλάθυρμά σου. Μήπως δὲν ξέρω ὅτι «ἐκ στόματος κόρακος κρὰξ ἐξελεύσεται»; Ἀλλὰ μὴ χαίρεσαι μαζὶ μὲ τὸν κ. Μακκήσιο. Οἱ Γάλλοι, ποὺ τόσα πλήγματα κατάφερεσε στὴν τάλαινα γλῶσσα τους, λένε πὼς rira bien qui ira le dernier. Καταλαβαίνεις πιστεύω . . .

ΓΟΡΔΙΟΣ ΔΕΣΜΟΣ

| Α' — 85 |

Ἀνταλλάσσω Μ. Μυστικά. Δ/σις: Δ. Μ. Δημητριάδην. Ἱπποκράτους 210, Δράμαν.

ΓΟΡΔΙΟΣ ΔΕΣΜΟΣ

| Α' — 86 |

Λουλούδια: Εἶσαστε πολὺ πειρακτικά, ἀντίθετα κρὸς ἐκεῖνα τῶν ὁποίων ἔχετε πάρει τ' ὄνομα. **Πέτρος Ριονσαὶ**

| Α' — 87 |

Ἀλληλογραφῶ καὶ ἀνταλλάσσω Μ. Μυστικά μὲ ὅλους ἐς Δ/σις: Mr Donoso Kortez, Λεωφόρος Κηφισίας 108, Ἀθῆναι. **Δονόζο Κορτὲς**

Τύποις ΣΕΡΓΙΑΔΟΥ, Γεωργίου Σταύρου 10, Ἀθῆναι